

На основу члана 10, став (5) тачка ц) Закона о поштама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 33/05) и уз сагласност Министарства комуникација и транспорта Босне и Херцеговине, Савет Агенције за поштански саобраћај Босне и Херцеговине, на 105. сједници одржаној дана, 28. септембра 2010. године, доноси

ОПШТЕ УСЛОВЕ

ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА

ДИО I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

- (1) Овим Општим условима за обављање поштанских услуга (у даљем тексту: Општи услови) уређује се поступак за остваривање међусобних права и обавеза оператора поштанског саобраћаја и корисника поштанских услуга у вези с обављањем, односно кориштењем поштанских услуга.
- (2) Одредбе ових Општилх услова примјењују се на унутрашњи поштански саобраћај и на међународни поштански саобраћај ако актима Свјетског поштанског савеза није другачије одређено.
- (3) У обављању и кориштењу поштанских услуга и остваривању међусобних права и обавеза које из тога произлазе, оператори поштанског саобраћаја и корисници поштанских услуга придржаваће се начела савјесности и поштења.
- (4) Оператори поштанског саобраћаја морају се придржавати принципа поштанске политике и обавезни су осигурати тајност поштанских пошиљака у складу с чланом 17. Закона о поштама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон).

Члан 2.

(Уговор о приступању)

- (1) Оператори поштанског саобраћаја обављају поштанске услуге на основу уговора о приступању у складу са Законом, другим законским и подзаконским актима који регулишу дјелатност поштанског саобраћаја и овим Општом условима.
- (2) Уговор о приступању у правилу ишје у писаном облику.
- (3) Уговор о приступању сматра се склопљеним кад оператор поштанског саобраћаја преузме поштанску пошиљку. Вријеме склапања уговора о приступању одређује се према датуму на отиску жига пријемне јединице поштанске мреже на потврди о пријему пошиљке, односно на пошиљци за коју се не издаје потврда о пријему пошиљке.
- (4) Оператори поштанског саобраћаја могу с појединим корисницима склопити писани уговор којим се уређују услови, начин и поступак обављања поштанских услуга.
- (5) Међусобна права и обавезе из уговора из ставова (2), (3) и (4) овог члана заснивају се између оператора поштанског саобраћаја и пошиљаоца.
- (6) Пошиљалац је обавезан одабрати ону врсту услуге која одговара природи и садржају пошиљке, врсти и значају пошиљке, стварној вриједности пошиљке, значају саопштења, адреси примаоца и начину уручења.

- (7) Након уручења поштанске пошиљке одређена права и обавезе из уговора прелазе са пошиљаоца на примаоца поштанске пошиљке у складу са Законом и овим Општим условима.

Члан 3.

(Радно вријеме)

- (1) Утврђено радно вријеме за рад оператора поштанског саобраћаја непосредно са корисницима поштанских услуга мора бити видно истакнуто на улазу у пословне просторије које служе за рад са корисницима услуга.
- (2) Радно вријеме за рад са корисницима поштанских услуга мора бити посебно назначено на оним радним мјестима на којима се радно вријеме разликује од радног времена из претходног става.

Члан 4.

(Пуномоћ)

- (1) Корисници поштанских услуга могу све поштанске пошиљке примати и путем пуномоћеника.
- (2) Пуномоћ за правно лице овјерава овлаштено лице у том правном лицу, а пуномоћ за физичко лице овјерава надлежни државни орган, нотар или оператор поштанског саобраћаја.
- (3) У случају кад пуномоћ овјерава надлежни државни орган или нотар примјењују се општи прописи о издавању пуномоћи, с тим да је корисник услуга обавезан оригинал или овјерену копију пуномоћи предати јединици мреже оператора поштанског саобраћаја код које ће остваривати права из пуномоћи. Пуномоћ важи до датума наведеног у пуномоћи или до опозива пуномоћи.
- (4) У случају кад пуномоћ овјерава оператор поштанског саобраћаја или правно лице примјењује се следећи поступак:
  - а) давалац пуномоћи може пуномоћ дати само пословно способном лицу, а пуномоћ се не може издати лицу које је неписмено или се не може потписати;
  - б) корисник услуга може истовремено издати више пуномоћи, а с једном пуномоћи може овласти три лица;
  - ц) пуномоћ се може издати за пријем свих поштанских пошиљака, за поједине врсте пошиљака или за поједину пошиљку;
  - д) за кориснике поштанског прегратка пуномоћ се може издати само за пријем свих врста поштанских пошиљака;
  - е) ако давалац пуномоћи, којом су опуномоћено двоје или више лица, жели промијенити неко од опуномоћених лица, мора опозвати пуномоћ у цијелости и издати нову пуномоћ;
  - ф) ако давалац пуномоћи опозове издату пуномоћ, обавезан је о томе извјестити јединицу мреже оператора поштанског саобраћаја код које се пуномоћ налази и вратити пуномоћ;
  - г) пуномоћ се издаје за календарску годину и важи до датума наведеног у пуномоћи, а најдуже до краја те календарске године;
  - х) пуномоћ се издаје у два примјерка од којих један примјерак задржава оператор поштанског саобраћаја, а други примјерак се даје кориснику.
- (5) У случају када пуномоћ овјерава оператор поштанског саобраћаја наплаћује се поштарина одређена цјеновником.
- (6) Приликом остваривања права из пуномоћи, пуномоћеник је обавезан, на захтјев радника оператора поштанског саобраћаја, показати пуномоћ и доказати свој идентитет.

Члан 5.

(Доказивање идентитета)

- (1) Пошиљалац, примаоца или друго овлаштено лице доказује свој идентитет следећим исправама:
  - а) личном картом;
  - б) службеном исправом - књижицом припадника војске или полиције;
  - ц) пасошем;

- д) националном личном картом страних држављана;
- е) сталном пограничном дозволом-пропусницом.
- (2) Изузетно од одредбе из става (1) овог члана идентитет се може утврдити и изјавом свједока чији се идентитет може утврдити исправама из става (1) овог члана.
- (3) Ако радник оператера поштанског саобраћаја посумња у ваљаност исправе којом се доказује идентитет, у законитост посједовања исправе или истинитост изјаве свједока одбиће уручење пошиљке или исплату упутничког износа, као и сваку другу радњу за коју је потребно утврдити идентитет.

ДИО II. ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

Члан 6. (Поштанске услуге)

- (1) Под поштанским услугама подразумијевају се услуге које обухватају пријем, отпрему, превоз, приспијеће и уручење поштанских пошиљака које обављају оператери поштанског саобраћаја, у складу са Законом.
- (2) Поштанске услуге обухватају универзалне поштанске услуге (резервисане и нерезервисане), финансијске поштанске услуге и остале поштанске услуге.
- (3) Цијене резервисаних поштанских услуга су под државном контролом, а у колико се оваквим цијенама не обезбеђује покриће стварних трошкова и развојне потребе поштанског система, држава и ентитети обезбеђују субвенције јавним поштанским оператерима. Није дозвољено субвенционисање нерезервисаних и других поштанских услуга из средстава резервисаних услуга. Цијене морају испуњавати услове прописане Законом.

Члан 7. (Универзалне поштанске услуге)

- (1) Под универзалним поштанским услугама подразумијевају се услуге пријема, отпреме, приспијећа, превоза и уручења у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају:
  - а) писмоносних пошиљака масе до 2 кг;
  - б) пакетских пошиљака масе до 31,5 кг;
  - ц) поштанских упутница;
  - д) директне поште;
  - е) поштанских и телеграмских саопштења;
  - ф) препоручених и вриједносних пошиљака;
  - г) секограма до 7 кг.
- (2) Универзалне поштанске услуге морају испуњавати услове прописане Законом и актима Свјетског поштанског савеза.
- (3) Универзалне поштанске услуге у Босни и Херцеговини обављају јавни поштански оператери и други поштански оператери на основу лиценце.

Члан 8. (Резервисане поштанске услуге)

Резервисане поштанске услуге су дио универзалних услуга, дефинисане Законом, које обављају искључиво јавни поштански оператери.

Члан 9. (Нерезервисане поштанске услуге)

- (1) Нерезервисане поштанске услуге обухватају универзалне поштанске услуге које нису резервисане према члану 6. Закона и све друге поштанске услуге, укључујући и услуге са додатном вриједношћу.
- (2) Нерезервисане поштанске услуге могу обављати оператери поштанског саобраћаја који су регистровани за обављање поштанске дјелатности и којима је Агенција за поштански саобраћај Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција) издала или Овлашћење јавном поштанском оператеру или лиценцу за обављање поштанских услуга.

Поглавље I

Члан 10. (Поштанске пошиљке)

Поштанска пошиљка је свака адресована пошиљка у коначном облику у којем је оператер поштанског саобраћаја

треба уручити. Поштанске пошиљке су писмоносне пошиљке, пакетске пошиљке, поштанске новчане упутнице, директна пошта, поштанска телеграмска саопштења, препоручене пошиљке, вриједносне пошиљке и секограми.

Одјелак А.

Члан 11. (Писмоносне пошиљке)

- (1) Под писмоносном пошиљком подразумијева се свака поштанска пошиљка која садржи неко саопштење у писаној форми, на свакој врсти физичког медија, коју треба доставити назначеном примаоцу. У писмоносне пошиљке спадају: писмо, дописница, тисковина, судско писмо и писмо у управном поступку те електронско писмо. Рачуни за режије, други рачуни, финансијски и други извјештаји, те свака друга кореспонденција адресована на одређеног примаоца сматрају се писмоносним пошиљкама.
- (2) Приликом предаје писмоносне пошиљке, пошиљалац може захтијевати посебне услуге прописане овим Општим условима.
- (3) Обична писмоносна пошиљка је писмоносна пошиљка за коју се пошиљоцу не издаје потврда о пријему, нити се приликом уручења од примаоца захтијева писана потврда.

Члан 12. (Писмо)

- (1) Писмо је писмоносна пошиљка која садржи писано саопштење у затвореној коверти или другом омоту без означене вриједности, као и свака друга писмоносна пошиљка која у погледу димензија и масе одговара условима прописаним за писмо и ако не садржи писано саопштење.
- (2) Писмо мора бити затворено тако да му је садржај добро заштићен од могућих оштећења у току преноса и да се, без видљивог трага на омоту, односно коверти садржај не може извадити ни оштетити. Изузетно, у отвореној коверти може се примити писмо које садржи честитку или разгледницу.
- (3) Писмо може бити масе до 2 кг.
- (4) Димензије писма су:
  - а) најмање димензије писма су 90x140 мм, толеранцијом од 2 мм;
  - б) највеће димензије писма су 900 мм, у збиру дужине, ширине и висине, с тим да ниједна од те три димензије не смије појединачно бити већа од 600 мм;
  - ц) најмање димензије писма у облику ваљка су 170 мм у збиру дужине и два пречника, с тим да дужина не смије бити мања од 100 мм;
  - д) највеће димензије писма у облику ваљка су 1040 мм у збиру дужине и два пречника, с тим да дужина не смије бити већа од 900 мм.
- (5) Стандардизовано писмо је затворено писмо правоугаоног облика које мора испуњавати следеће услове:
  - а) да се налази у једнобојној коверти;
  - б) да има масу до 20 г.;
  - ц) да има димензије од најмање 90x140 мм до највише 120x235 мм, уз допуштено одступање до 2 мм,
  - д) свака четвртаста пошиљка којој дужина није мања од ширине помножене са 1,4 (други коријен из 2), а да је у обиму величина из тачке ц);
  - е) да је адресовано на начин прописан овим Општим условима;
  - ф) да му је дебљина до 5 мм.
- (6) Изузетно од одредби из става (5) овог члана, сматраће се стандардизованим писмом и писмо чији је садржај улакован у коверте величине 150x245 мм и 165x235 мм уз одступање од 2 мм, ако су у масовној употреби, као и суиска писма без обзира на тежину у ковертама величине 140x195 мм.
- (7) Под стандардизованим писмом сматра се и писмо у коверти с провидним дијелом ако поред услова из става (5) овог члана испуњава и следеће услове:
  - а) провидни дио мора бити на удаљености најмање 40 мм од горње ивице коверте, 15 мм од бочног десе ивице или 15

- мм од бочне лијеве ивице, зависно на којој страни је провидни дио и 15 мм од доње ивице (допуштено одступање до 2 мм);
- б) провидни дио не смије бити оивчен траком или уоквирен у обојену ивицу и мора омогућити лако читање адресе примаоца.
- (8) На стандардизованом писму адреса примаоца мора бити у правоугаоном простору који је на удаљености најмање 40 мм од горње ивице коверте, 15 мм од бочне десне ивице, 15 мм од доње ивице и удаљености највише 140 мм од бочне десне ивице.
- (9) На адресној страни стандардизованог писма уздужни простор у облику правоугаоника висине 40 мм, рачунајући од горње ивице и дужине 74 мм, рачунајући од десне ивице, предвиђен је за отисак жига и означавање поштарине.
- (10) Нестандардизованим писмом сматра се:
- а) писмо које не задовољава услове из овог члана за стандардизовано писмо;
  - б) писмо које садржи избочене предмете;
  - ц) писмо чија коверта није довољно крута за машинску обраду;
  - д) писмо чија је коверта израђена од материјала чија су основна физичка својства различита од папира с изузетком материјала који се користи за израду прозорчића на коверти;
  - е) писмо затворено спајалцима, металним или савијеним кукицама.

Члан 13. (Дописница)

- (1) Дописница је писмоносна пошиљка израђена од картона или довољно чврстог папира у облику правоугаоника, а шаље се без коверте. Дописница не смије имати избочене или испунчене дијелове.
- (2) Најмање димензије дописнице су 90x140 мм, а највеће 120x235 мм, уз допуштено одступање од 2 мм.
- (3) Дописница која не задовољава услове из става (1) и (2) овог члана или је већих димензија од 120 x 235 мм, али највише до највећих димензија за писмо, сматра се нестандардизованим писмом у погледу плаћања поштарине и не мора се налазити у коверти.
- (4) Дописницама се сматрају све врсте разгледница и честитки које одговарају условима прописаним овим чланом за дописнице.
- (5) Дописница коју издаје јавни поштански оператер (поштанска дописница) мора у заглављу на предњој страни имати назив "ДОПИСНИЦА" ("CARTE POSTALE").
- (6) Најмање десна половина предње стране дописнице намијењена је за адресу примаоца, означавање поштарине, службене ознаке и наљепнице, а полеђина и највише лијева половина предње стране намијењени су за саопштење.

Члан 14. (Тисковина)

- (1) Тисковина је отворена писмоносна пошиљка чији садржај нема значај личног или пословног дописивања, а штампана је у више истоветних примјерака на папиру, картону или другом материјалу. Тисковином се сматра и пошиљка која садржи књиге, штампу и службена гласила:
  - а) Књиге су непериодичне штампане публикације. На сваком примјерку књиге морају бити одштампани: наслов књиге, име и презиме аутора, мјесто издања, година издања и издавач. Листови књиге морају бити међусобно увезани (тврди повез, броширано-лијепљено, броширано-шивано или неки други начин који се примјењује за увезивање књига).
  - б) Штампана је штампана публикација коју издаје издавач свакодневно, повремено или у одређеном временском периоду (новине и часописи). На сваком примјерку новина и часописа морају бити одштампани подаци о издавачу, главном уреднику и штампарији, те датум штампања.

Новине су штампана публикација коју издаје издавач свакодневно или у одређеном временском периоду, а није укоричена ни увезана.

Часопис је укоричена и увезана штампана публикација коју издаје издавач редовно или повремено.

- ц) Службена гласила су штампане публикације које издају надлежни државни органи (државе, ентитета, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, кантона и општина).
- (2) Тисковина се предаје у отвореној коверти, а може се предати и у омоту затвореном тако да радник јавног поштанског оператера може провјерити садржај без оштећења коверте.
  - (3) У лијевом горњем углу адресне стране тисковине пошиљалац је обавезан ставити ознаку "ТИСКОВИНА" ("IMPRIME").
  - (4) Јавни поштански оператери могу дозволити затварање тисковина предатих у великом броју уз издавање одговарајуће дозволе чији број мора бити уписан на свакој пошиљци испод ознаке "ТИСКОВИНА" ("IMPRIME") или "ТИСКОВИНА СА СНИЖЕНОМ ПОШТАРИНОМ" ("IMPRIME A TAXE REDUITE").
  - (5) Тисковини се може приложити рачун, налог за плаћање, отпремница, пошиљка-плаћени одговор (IBRS/CCR1), ЦД, ДВД и слично, ако се садржај прилога односи на садржај пошиљке и чини њен саставни дио.
  - (6) Штампана може садржавати штампани прилог који испуњава следеће услове:
    - а) да је њихов саставни дио и уложен у појединачни примјерак штампе;
    - б) да је издавач прилога исти као и за штампу;
    - ц) да постоји међусобна веза садржаја прилога и штампе.
  - (7) Штампана може имати и друге прилоге који нису наведени у ставу (5) овог члана, али се у том случају за те прилоге наплаћује додатна поштарина за такву врсту прилога или пошиљке.
  - (8) На тисковини је допуштено прецртати, обилежити или подвући неке ријечи или дијелове текста, те исправити штампарске грешке. У књизи је допуштено написати посвету.
  - (9) Тисковина може бити масе до 2 кг и димензија које одговарају димензијама за писмо прописаним чланом 12. став (4) ових Општинских услова.
  - (10) Изузетно, тисковина може бити масе до 5 кг, ако је садржај неједљив или чини цјелину.
  - (11) Приликом прве предаје новина и часописа издавач или његов пуномоћник или дистрибутер обавезан је приложити потврду органа надлежног за јавно саопштавање, те два примјерка новина и часописа којима доказује да су испуњени сви прописани услови за предају новина и часописа.
  - (12) Ако новине и часописе предаје издавач или његов пуномоћник или дистрибутер, свежањ новина и часописа може бити масе до 10 кг, а врећа с новинама и часописима може бити масе до 30 кг.
  - (13) Појединачно адресована тисковина која садржи новине и часописе и која је сложена за отпрему не може имати ниједну димензију већу од 300 мм. Свежањ тисковина које садрже новине и часописе не може имати ниједну димензију већу од 450 мм.
  - (14) У међународном поштанском саобраћају тисковине које исти пошиљалац отпрема у већим количинама на адресу истог примаоца могу се ставити у једну или више посебних врећа ("М" врећа).
  - (15) Укупна маса "М" вреће може бити највише до 30 кг.
  - (16) Свака "М" врећа мора бити опремљена правоугаоном адресницом од картона или неког другог чврстог материјала (пластика, дрво и сл.) чије димензије не смију бити мање од 90x140 мм, уз допуштено одступање до 2 мм. Адресницу предаје пошиљалац с уписаним подацима о примаоцу и пошиљалоцу (услови и начин пријема дефинисани су актима СПС)

- (17) "M" vreћа može se primiti kao препоручена, хитна и авионска пошиљка.

Члан 15.

(Судско писмо и писмо у управном поступку)

- (1) Судско писмо и писмо у управном поступку је писмоносна пошиљка коју предаје на пренос надлежни судски и управни орган за примаоце као странке у поступку, уз коју постоји, као саставни дио, повратница исте величине и боје која је по горњој ивици коверте перфорисана. Судско писмо и писмо у управном поступку морају у погледу димензија одговарати условима за стандардизовано писмо.
- (2) Судско писмо и писма у управном поступку из претходног става могу предавати на пренос судови, тужилаштва, правобранилаштва и органи управе на свим нивоима организације државе, те канцеларије омбудсмана.
- (3) Судско писмо и писмо у управном поступку примају се као препоручена пошиљка с повратницом.

Члан 16.

(Електронско писмо)

Електронско писмо је пошиљка чији се пренос у одређеним фазама врши електронским путем. Пошиљка се путем хибридне поште у једној од фаза преноса обрађује и претвара у писмоносну пошиљку ради физичког уручења примаоцу. Пошиљалац електронског писма може у току преноса захтијевати посебне и допунске поштанске услуге.

Одјелак Б.

Члан 17.

(Пакетске пошиљке)

Под пакетским услугама подразумијевају се услуге пријема, отпреме, превоза, приспијећа и уручења пакетских пошиљака адресованих на одређеног примаоца коме се пакетска пошиљка треба уручити.

Члан 18.

(Пакет)

- (1) Пакет је затворена поштанска пошиљка која може садржавати робу и друге предмете.
- (2) Пошиљачу се даје потврда о пријему пакета, а примаоцу се пакет уручује уз потпис.
- (3) Пакет у унутрашњем поштанском саобраћају може бити масе до 31,5 кг., а у међународном саобраћају до 20 кг.
- (4) Димензије пакета у унутрашњем поштанском саобраћају не смију бити веће од 3.000 мм у збиру дужине и обима пакета на најширем дијелу попречно, с тим да највећа димензија не може бити већа од 1.500 мм. Пакет не смије бити мањих димензија од најмањих димензија прописаних за писмо, с тим да адресна страна мора имати најмање 90x140 мм.
- (5) Пакет мора имати на адресној страни одговарајућу наљепницу с ознаком оператора поштанског саобраћаја који је примио пошиљку, те пријемни број пошиљке или наљепницу са бар код подацима. На пакет се уписује маса у килограмима и грамима, с тим да се сваки дио од 100 (сто) грама заокружује на више. Оператери поштанског саобраћаја морају приликом пријема, примјењивати бар код на свим пакетским пошиљкама у међународном поштанском саобраћају.
- (6) Пошиљалац приликом предаје пакета може захтијевати следеће посебне услуге: издвојено, хитно, врло хитно, авионом, с повратницом, с откупнином и уручити лично примаоцу.
- (7) У унутрашњем поштанском саобраћају пакет мора имати означену вриједност.
- (8) Вриједност садржаја пакета мора бити означена бројком и словима у лијевој доњем дијелу адресне стране. Означена вриједност мора одговарати стварној вриједности или значају садржаја за пошиљача, о чему пошиљалац потписује изјаву на потврди о пријему пакета.
- (9) Највећа означена вриједност пакета може бити до 10.000 КМ у унутрашњем поштанском саобраћају, а до 4.000 ДТС-а у међународном поштанском саобраћају.

- (10) У међународном поштанском саобраћају пакет се може предати са и без означене вриједности.

- (11) Услови за пријем пакета у међународном поштанском саобраћају прописани су актима Свјетског поштанског савеза.

- (12) Пакет који садржи живе животиње, лако ломљиве предмете, текућине, лако топљиве материје, дијелове животињског или људског тијела, урне с пепелом, осјетљиве уређаје, заразне материје и сл., пошиљалац је обавезан предати као издвојени пакет.

- (13) Гломазним пакетом сматра се сваки пакет који се због свог облика или састава не уклапа с осталим пакетима, ако му је било која страница дужа од 500 мм и ако му било која од остале двије странице, узета појединачно, прелази 300 мм.

- (14) На гломазне пакете ставља се наљепница с текстом "ГЛОМАЗНО" ("ENCOMBRANT")

- (15) У међународном поштанском саобраћају се ломљиви и гломазни пакети могу primitи за оне државе које прихватају те пакете.

Одјелак Ц.

Члан 19.

(Поштанске новчане упутнице и исплата новчаних дознака на кућну адресу)

- (1) Поштанске новчане упутнице су поштанске пошиљке којима пошиљалац дозначава одређени износ новца који се примаоцу исплаћује у готовини. Пошиљачу се даје потврда о пријему поштанске новчане упутнице, а примаоцу се унутнички износ исплаћује уз потпис.
- (2) Поштанске новчане упутнице обухватају поштанску упутницу, телеграмску новчану упутницу, пост-нет упутницу и међународну новчану упутницу.
- (3) Поштанска упутница се отпрема заједно с осталим поштанским пошиљкама, а телеграмска и пост-нет упутница се преносе електронским или телекомуникационим путем.
- (4) У унутрашњем поштанском саобраћају једном поштанском новчаном упутницом може се дозначити највише 5.000,00 КМ.
- (5) Телеграмска упутница за шире доставно подручје прима се под условом да пошиљалац прихвати исплату упутнице редовном поштанском доставом или да користи услугу посебног носиоца.
- (6) Јавни поштански оператери исплаћују и друге врсте упутница којима пошиљачи шаљу примаоцима новчане дознаке на кућну адресу.
- (7) Пренос поштанске новчане упутнице у међународном поштанском саобраћају дефинисан је актима Свјетског поштанског савеза.

Одјелак Д.

Члан 20.

(Директна пошта)

- (1) Директна пошта је услуга чији предмет су поштанске пошиљке које се састоје од искључиво огласног, маркентишког или рекламног материјала (летци, каталози, брошуре, рекламни узорци, промотивне новине и часописи, промотивни ЦД и сл.) који садржи идентичну поруку, осим имена, адресе, идентификационе ознаке примаоца, те других измјена које не мијењају садржај поруке, а које се шаљу на најмање 30 адреса, које је пошиљалац назначио на пошиљкама или на њиховим омотима.
- (2) Рачуни, уплатнице, финансијски извјештаји и друге неидентичне поруке не сматрају се директном поштом.
- (3) Пошиљке у којима се директна пошта комбинује са другим предметима у истом омоту не сматрају се директном поштом.
- (4) Пошиљке директне поште могу бити највише масе до 1000 грама и димензија за нестандардизовано писмо прописаним овим општим условима.

- (5) Пошиљке директне поште у лијевој горњем углу адресне стране морају имати ознаку "ДИРЕКТНА ПОШТА" ("DIRECT MAIL")
- (6) Услови и начин предаје пошиљака директне поште могу се уредити уговором који склпа пошиљалац са оператером поштанског саобраћаја.
- (7) Пошиљке које нису адресоване, а садрже огласне, маркетиншке или рекламне поруке идентичног садржаја, а које шаље исти пошиљалац су либерализоване и налазе се на слободном тржишту, а обављају их оператери поштанског саобраћаја на основу овлаштења или лиценце издатих од стране Агенције.

Одјелак Е.**Члан 21.**

(Поштанска телеграмска саопштења)

- (1) Поштанска телеграмска саопштења су поштанске пошиљке које се преносе електронским или телекомуникационим путем и у прописаним роковима. Пошиљачу се даје потврда о пријему пошиљке, а примаоцу се пошиљка уручује уз потпис.
- (2) Уколико пошиљку из става (1) овог члана није могуће уручити у прописаним роковима, пошиљка се уручује редовном доставом.

Одјелак Ф.**Члан 22.**

(Препоручена поштанска пошиљка)

- (1) Препоручена пошиљка је поштанска пошиљка за коју се пошиљачу даје потврда о пријему пошиљке, а уручује се примаоцу уз потпис.
- (2) Свака писмоносна пошиљка може се предати као препоручена пошиљка уз услове и на начин прописане овим Општим условима.
- (3) Јавни поштански оператер је дужан на посебан захтев пошиљачу препоручене пошиљке омогућити следеће услуге: хитно, авионом, с повратницом, с откупнином и уручење пошиљке лично примаоцу.
- (4) На препорученој пошиљци се у горњем лијевој дијелу адресне стране мора налазити наљепница или ознака "R" (RECOMMANDÉ), с називом јединице поштанске мреже која је примила пошиљку, те пријемни број пошиљке. Ако наљепница нема назив јединице поштанске мреже, на њу се ставља отисак жига пријемне јединице поштанске мреже.
- (5) Умјесто података из претходног става јавни поштански оператери дужни су примјењивати бар код на препорученим пошиљкама у унутрашњем поштанском саобраћају.
- (6) Јавни поштански оператери морају приликом пријема примјењивати бар код на свим препорученим пошиљкама у међународном поштанском саобраћају у складу са прописима Свјетског поштанског савеза.

Одјелак Г.**Члан 23.**

(Вриједносна поштанска пошиљка)

- (1) Вриједносна поштанска пошиљка (у даљем тексту: вриједносно писмо) је пошиљка на којој је пошиљалац означно вриједност пошиљке бројком и словима у лијевој доњем дијелу адресне стране пошиљке. Износ означене вриједности у конвертибилним маркама уписује пошиљалац латиничним или ћириличним писмом и арапским бројевима, а не смије бити уписан обичном оловком. У међународном поштанском саобраћају пријемна јединица поштанске мреже је дужна наведени износ у КМ прерачувати и уписати износ и у ДТС-у. Пошиљачу се даје потврда о пријему пошиљке, а примаоцу се пошиљка уручује уз потпис.
- (2) Вриједносно писмо може да садржи робу, новац, писано саопштење и друге предмете. Вриједносно писмо може бити масе највише до 2 кг.

- (3) Највећа означена вриједност вриједносног писма може бити до 10.000,00 КМ у унутрашњем поштанском саобраћају, а до 4.000 ДТС-а у међународном поштанском саобраћају.
- (4) Пошиљалац је обавезан на вриједносном писму означити стварну вриједност садржаја о чему потписује изјаву на потврди о пријему пошиљке.
- (5) Димензије вриједносног писма морају одговарати димензијама прописаним чланом 12. ових Општинских услова.
- (6) На вриједносном писму мора се у лијевој горњем углу налазити наљепница или одговарајућа ознака "V" с називом јединице поштанске мреже у којој је пошиљка примљена, те пријемни број пошиљке или бар код наљепницу. Ако наљепница нема назив пријемне јединице поштанске мреже на њу се ставља отисак жига пријемне јединице поштанске мреже. На вриједносном писму уписује се маса у грамима. Јавни поштански оператери морају примјењивати бар код на свим вриједносним писмима у међународном поштанском саобраћају.
- (7) На омоту вриједносног писма не смије се ништа брисати, стругати, исправљати, пресптавати и подцртавати, нити стављати наљепнице или ознаке, осим службених ознака и наљепница.
- (8) Пошиљалац приликом предаје вриједносног писма може захтијевати следеће услуге: хитно, авионом, с повратницом, с откупнином и уручење лично примаоцу.
- (9) У међународном поштанском саобраћају се вриједносна писма могу предати само за оне државе које ту услугу прихватају.
- (10) Услови за пријем вриједносних писма у међународном поштанском саобраћају прописани су актима Свјетског поштанског савеза.
- (11) Јавни поштански оператери могу одобрити појединим корисницима слање вриједносних писма у унутрашњем поштанском саобраћају које у погледу масе, димензија и означене вриједности одступају од одредаба ових Општинских услова.
- (12) Највећа означена вриједност и маса из става (2) и (3) овог члана на вриједносним писмима у унутрашњем поштанском саобраћају, а која се размјењују унутар јавног поштанског оператера, затим између јавних поштанских оператера, те између јавних поштанских оператера и финансијских организација, може бити и већа уколико то јавни поштански оператери одреде својом посебном одлуком или уколико се међусобно усагласе.

Одјелак Х.**Члан 24.**

(Секограм)

- (1) Секограм је отворена поштанска пошиљка која садржи писмо намијењено слијепим или слабовидним лицима, отиснуто на крутом папиру или неком другом сличном материјалу.
- (2) Секограмом се још сматрају и:
  - а) клишеји са знаковима секографије;
  - б) звучни снимак или специјални папир, намијењен слијепим или слабовидним лицима, уз услов да га предаје на пренос нека установа за слијепе или да је упућен тој установи.
- (3) Секограм може бити масе до 7 кг. Димензије секограма морају одговарати димензијама за нестандардизовано писмо прописаним овим Општим условима.
- (4) У десном горњем углу адресне стране секограма пошиљалац је обавезан ставити ознаку "СЕКОГРАМ" ("CECOGRAMME") или прописану наљепницу.

Поглавље II**Члан 25.**

(Остале поштанске услуге)

Остале поштанске услуге обухватају посебне поштанске услуге, допунске поштанске услуге, поштанске услуге по

службеној дужности или на захтјев корисника услуга и поштанске услуге на слободном тржишту.

Одјељак А.

Члан 26.

(Посебне поштанске услуге)

- (1) Посебне поштанске услуге су услуге које захтијева пошиљалац приликом предаје пошиљака. Избором посебне услуге пошиљалац захтијева посебан поступак и услове везане за пријем, отпрему, превоз, приспијеће и уручење поштанских пошиљака.
- (2) Као посебне поштанске услуге у смислу става (1) овог члана, пошиљалац може изабрати да му се пошиљка пренесе као:
  - а) пошиљка с потврђеним уручењем;
  - б) пошиљка брзе поште (EMS);
  - ц) хитна пошиљка;
  - д) врло хитни пакет;
  - е) пошиљка са повратницом;
  - ф) откупна пошиљка;
  - г) авионска пошиљка;
  - х) издвојени пакет;
  - и) поште рестаганте пошиљка;
  - ј) пошиљка предата у посљедњи тренутак;
  - к) пошиљка која се уручују лично примаоцу;
  - л) пошиљка с плаћеним одговором (IBRS/CCRI);
  - м) Консамент (Consignment) услуга.

Члан 27.

(Пошиљка с потврђеним уручењем)

- (1) Као пошиљка с потврђеним уручењем може се примити свака поштанска пошиљка без означене вриједности за коју се пошиљачу даје потврда о пријему пошиљке и уручује се примаоцу уз потпис.
- (2) Пошиљалац приликом предаје пошиљке с потврђеним уручењем може захтијевати следеће услуге: хитно, авионом, с повратницом и уручење пошиљке лично примаоцу.
- (3) На пошиљци с потврђеним уручењем мора се налазити ознака "AA" и пријемни број пошиљке.
- (4) У отпреми, превозу и приспијећу пошиљака с потврђеним уручењем поступа се на исти начин као са обичним поштанским пошиљкама.
- (5) У међународном поштанском саобраћају се пошиљке с потврђеним уручењем примају само за оне државе које прихватају ову услугу.

Члан 28.

(Пошиљке брзе поште - EMS)

- (1) Пошиљка брзе поште је поштанска услуга која подразумијева преузимање поштанске пошиљке на основу посебног захтјева пошиљача (путем телефона и сл.), на адреси коју одреди пошиљалац или у јединици поштанске мреже, те уручује на адреси примаоца. EMS пошиљка уручује се у року који одреди пошиљалац, а према понуди оператера поштанског саобраћаја.
- (2) EMS пошиљка из става 1. овог члана може да садржи писано саопштење, робу, живе животиње и друге предмете.
- (3) За EMS пошиљку се пошиљачу даје потврда о пријему пошиљке, а примаоцу се пошиљка уручује уз потпис, уписивањем датума и времена уручења.
- (4) EMS пошиљка може бити масе до 31,5 кг.
- (5) Најмање димензије EMS пошиљке су 90x140 мм, а највеће као за пакет у унутрашњем саобраћају.
- (6) EMS пошиљка мора на адресној страни имати одговарајућу наљепницу прописану актима Свјетског поштанског савеза.
- (7) Пошиљалац приликом предаје EMS пошиљке може захтијевати услуге одређене овим Општим условима, те друге услуге које договори са оператером поштанског саобраћаја.

- (8) EMS пошиљка се може предати са или без означене вриједности у унутрашњем поштанском саобраћају, а само без означене вриједности у међународном поштанском саобраћају.
- (9) Вриједност садржаја EMS пошиљке мора бити означена бројком и словима у лијевом доњем дијелу адресне стране пошиљке. Означена вриједност мора одговарати стварној вриједности или значају садржаја за пошиљача, о чему пошиљалац потписом потврђује изјаву па потврди о пријему EMS пошиљке.
- (10) Највећа означена вриједност на EMS пошиљци у унутрашњем поштанском саобраћају може бити до 10.000,00 КМ.
- (11) Технолошки поступак преноса EMS пошиљака оператери поштанског саобраћаја регулишу посебним упутством.

Члан 29.

(Хитна пошиљка)

- (1) Као хитна пошиљка може се предати свака поштанска пошиљка. Свака поштанска пошиљка која садржи лако кварљиву робу мора се предати као хитна. Као хитна пошиљка не може се предати пошиљка адресована за шире доставно подручје, поштански преградак и поште-рестаганте.
- (2) Хитна пошиљка доставља се примаоцу прије осталих пошиљака уз услове и на начин прописан овим Општим условима.
- (3) На хитне пошиљке се у горњи лијеви дио адресне стране ставља наљепница или отисак црвене боје "ХИТНО" ("EX-PRESS"). Ако такве ознаке нема ријеч "ХИТНО" ("EX-PRESS") мора бити уписана великим црвеним словима.
- (4) У међународном поштанском саобраћају хитне пошиљке се примају само за државе које прихватају ту услугу.

Члан 30.

(Врло хитан пакет)

- (1) Врло хитан пакет је поштанска пошиљка који се отпрема одређеној јединици поштанске мреже првим поштанско саобраћајним везама.
- (2) Као врло хитан пакет може се предати сваки пакет без обзира на врсту и садржај.
- (3) Пакет који садржи живе животиње или лако кварљиву робу мора се предати као врло хитан.
- (4) Доставка врло хитног пакета примаоцу обавља се на начин предвиђен за доставу хитних пошиљака.

Члан 31.

(Пошиљка с повратницом - обавјештењем о уручењу)

- (1) Пошиљка с повратницом је поштанска пошиљка коју прати "ПОВРАТНИЦА" образац црвене боје чврстоће дописнице, коју пошиљалац попуњава и предаје уз пошиљку захтијевајући да се пошиљка уручи примаоцу уз потписано потврђење на повратници, а која се враћа као обична писмоносна пошиљка и уручује пошиљачу пошиљке као обавјештење о уручењу пошиљке.
- (2) У унутрашњем поштанском саобраћају се као пошиљка с повратницом може предати свака поштанска пошиљка за коју се даје потврда о пријему пошиљке, осим телеграмске и пост-нет упутнице.
- (3) У међународном поштанском саобраћају државе могу ограничити пријем повратница за одређене пошиљке.
- (4) Повратницу попуњава пошиљалац и предаје је заједно с пошиљком.
- (5) На пошиљку с повратницом ставља се наљепница или ознака "AR" у горњем лијевом дијелу адресне стране пошиљке.

Члан 32.

(Откупна пошиљка)

- (1) Откупна пошиљка је поштанска пошиљка за коју пошиљалац приликом предаје захтјева да се уручи примаоцу уз претходну наплату откупног износа у корист пошиљача пошиљке.

- (2) С откупном пошиљком пошиљалац је обавезан предати и попуњени образац поштанске, поштанске телеграмске упутнице или одговарајући образац платног налога којим ће му се дозначити откупни износ.
- (3) У унутрашњем поштанском саобраћају као откупна пошиљка може се предати препоручена пошиљка, вриједносно писмо, EMS пошиљка и пакет.
- (4) У међународном поштанском саобраћају откупна пошиљка се може предати за државе које ту услугу прихватају.
- (5) На откупне пошиљке у горњем лијевој дијелу адресне стране ставља се наљепница у облику троугла наранџасте боје с текстом "ОТКУПНИНА" ("REMBOURSEMENT"), а пошиљалац је обавезан бројком уписати износ откупнине. Означени износ откупнине на пошиљци не сматра се означеном вриједности пошиљке.
- (6) Откупнина означена на откупној пошиљци може износити највише до 5.000,00 KM.

Члан 33.
(Авионска пошиљка)

- (1) Авионска пошиљка је поштанска пошиљка за коју пошиљалац приликом предаје захтјева да се отпреми авионским путем.
- (2) На авионску пошиљку ставља се у горњи лијеви дио адресне стране пошиљке наљепница плаве боје или отисак исте боје с текстом "АВИОНОМ" ("PAR AVION"), уколико пошиљка није улакована у коверту оивчену цртицама у боји намијењену искључиво за авионске пошиљке.
- (3) Аерограм је авионска пошиљка која се састоји од једног арка папира пресавијеног и залијењеног на свим ивицама. Предња страна аерограма резервисана је за адресу, франкирање и службене ознаке или наљепницу, те мора имати ознаку „AÉROGRAMME“.

Члан 34.
(Издвојени пакет)

- (1) Издвојени пакет је свака пакетска пошиљка за коју пошиљалац тражи руковање са посебном пажњом у току преноса.
- (2) Као издвојени пакет може се предати сваки пакет без обзира на врсту и садржај.
- (3) На издвојени пакет ставља се бијела наљепница на којој је отиснута слика чаше у црвеној боји која упозорава на садржај.
- (4) Издвојени пакет је и пошиљка чији садржај захтијева посебну пажњу у преносу и носи одговарајућу ознаку: "ломљиво", "стакло", "живе животиње" и др.
- (5) Пакет за чији је пренос потребно посебно одобрење надлежног органа пошиљалац је дужан предати искључиво као издвојени пакет.
- (6) Издвојени пакет је и сваки гломазни пакет.
- (7) Ако пакет захтијева издвојено руковање и гломазан је, наплаћује се једно издвојено руковање.

Члан 35.
(Посте рестанте)

- (1) Посте рестанте је таква пошиљка која у адреси примаоца садржи ознаку "POSTE RESTANTE", а у одредишној јединици поштанске мреже чува се 30 (тридесет) дана од дана приспијећа и уручује се примаоцу у оквиру тог рока када је он затражи, уз наплату прописане поштарине.
- (2) Као poste restante пошиљке не могу се примити: хитне и EMS пошиљке, судска писма и писма у управном поступку, телеграмске и пост-нет упутнице, пошиљке са живим животињама и лако кварљива роба.

Члан 36.
(Пошиљка предата у посљедњи тренутак)

- (1) Пошиљка предата у посљедњи тренутак је посебна услуга коју корисник може захтијевати приликом предаје пошиљке послје завршетка радног времена јединице поштанске мреже са корисницима, а прије отпреме пошиљака.

- (2) Као пошиљке предате у посљедњи тренутак могу се примити: авионске пошиљке, хитне пошиљке, EMS пошиљке и врло хитни пакети.

Члан 37.
(Пошиљка која се уручује лично примаоцу)

- (1) Под пошиљком која се уручује лично примаоцу подразумијева се пошиљка која се уручује искључиво лично примаоцу, његовом законском заступнику или опуномоћеном лицу.
- (2) У унутрашњем поштанском саобраћају се као пошиљка која се уручује лично примаоцу може предати пошиљка за коју се даје потврда о пријему пошиљке.
- (3) У међународном поштанском саобраћају се пошиљка која се уручује лично примаоцу може предати за државе које ту услугу прихватају.
- (4) Пошиљка која се уручује лично примаоцу мора имати уочљивим словима написану ознаку "УРУЧИТИ ЛИЧНО ПРИМАОЦУ" ("A REMETTRE EN MAIN PROPRE") у лијевој горњем дијелу адресне стране.

Члан 38.
(Пошиљка с плаћеним одговором (IBRS/CCRI))

- (1) Под пословном преписком с плаћеним одговором подразумијева се пошиљка овлашћеног пошиљалоца која садржи и пошиљку с плаћеним одговором (IBRS/CCRI), а коју пошиљалац шаље примаоцу и плаћа поштарину за одговор на основу уговора са оператером поштанског саобраћаја.
- (2) Пошиљка с плаћеним одговором мора да садржи прописану ознаку (IBRS/CCRI), број дозволе - уговора и друге ознаке прописане актима Свјетског поштанског савеза. У унутрашњем поштанском саобраћају IBRS/CCRI пошиљка умјесто назива државе мора да садржи назив јавног поштанског оператера који је склопио уговор с корисником пословне преписке, односно који је издао дозволу.
- (3) Пошиљке с плаћеним одговором могу се предати уз услов да корисник пословне преписке претходно прибави дозволу од оператера поштанског саобраћаја склапањем уговора о обављању те услуге.
- (4) Димензије пошиљке с плаћеним одговором морају одговарати димензијама прописаним овим Општим условима за одговарајућу врсту пошиљке.
- (5) У унутрашњем поштанском саобраћају пошиљка с плаћеним одговором може бити масе до 100 грама.
- (6) У међународном поштанском саобраћају пошиљке IBRS/CCRI примају се за државе које прихватају ову услугу с тим да је приспјеле пошиљке IBRS/CCRI из иностранства оператер поштанског саобраћаја обавезан вратити пошиљалоцу.
- (7) Условне и начин обављања ове услуге и међусобне размјене ових пошиљака јавни поштански оператери ће посебно регулисати.

Члан 39.

(Консамент (Consignment) услуга-груписање пошиљака)

- (1) Консамент (consignment) услуга је посебна услуга у међународном поштанском саобраћају која нуди могућност групне отпреме већег броја поштанских пошиљака, упуњених од истог пошиљалоца за једног или више примаоца.
- (2) Услови и начин обављања ове услуге прописани су актима Свјетског поштанског савеза, а њено обављање јавни поштански оператери ће међусобно посебно регулисати.

Одјељак Б.

Члан 40.

(Допунске поштанске услуге)

Под допунским поштанским услугама подразумијевају се услуге којима пошиљалац или примаоца захтијева одређени додатни поступак у вези с пошиљком, а који је уређен одредбама ових Општинских услова.

Члан 41.

(Допунске поштанске услуге на захтјев пошиљаоца)

- (1) Пошиљалац може након предаје, а прије уручења пошиљке, у унутрашњем поштанском саобраћају захтијевати следеће услуге:
  - а) измјену и доуну адресе на пошиљци, изузев судских писама и писама у управном поступку;
  - б) да му се пошиљка врати;
  - ц) оптерећење књижене пошиљке откупним износом, повећање или смањење откупног износа или одустајање од откупног износа;
  - д) слање пакета за примаоцем или забрана слања пакета за примаоцем;
  - е) враћање износа поштанских новчаних упутница.
  - ф) уплату откупног износа телеграмском упутницом.
- (2) Захтјев за услуге из става (1) овог члана пошиљалац може поднијети у било којој пријемој јединици поштанске мреже, а подноси га писаним путем, уз плаћање поштарине одређене ценовником. Изузетно, ако се ради о пошиљци која још није отпремљена из пријемне јединице поштанске мреже захтјев се може поднијети директно пријемној јединици поштанске мреже и у том случају захтјев се одмах узима у поступак.
- (3) Приликом предаје захтјева пошиљалац може тражити писано обавјештење о резултату извршења захтјева.
- (4) Приликом подношења захтјева пошиљалац је обавезан доказати свој идентитет, те дати на увид потврду о пријему пошиљке, ако се ради о пошиљци за коју се даје потврда о пријему пошиљке.
- (5) Уз захтјев за враћање пошиљке или измјену адресе, на обичној писмоносној пошиљци, пошиљалац је обавезан поднијети и препис адресе или факсимил коверте или омота с адресом који је једнак омоту пошиљке на коју се захтјев односи. Факсимил треба према облику, величини, адреси и рукопису одговарати пошиљци на коју се захтјев односи.
- (6) За гломазне пошиљке и дописнице, умјесто факсимила или омота треба поднијети тачан препис адресе примаоца пошиљке.
- (7) У међународном поштанском саобраћају пошиљалац може захтијевати допунске поштанске услуге прописане актима Свјетског поштанског савеза.

Члан 42.

(Допунске поштанске услуге на захтјев примаоца)

- (1) Прималац може прије уручења пошиљке захтијевати следеће услуге:
  - а) доставу поште ресторанте пошиљака на адресу коју он одреди;
  - б) да се приспјеле пошиљке (осим судског писма и писма у управном поступку, те телеграмске упутнице) задрже у одређеној јединици поштанске мреже и чувају као поште ресторанте пошиљке или шаљу на нову адресу коју он одреди;
  - ц) уручење пошиљка лично примаоцу;
  - д) стављање хитних пошиљака или извјештај о приспјелој таквих пошиљака у поштански преградак;
  - е) убацивање препоручених пошиљака и пошиљака са потврђеним уручењем у кућни сандучић, без потписа примаоца ради потврђивања пријема пошиљака. Ова услуга се обавља само за пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају, с тим да се не може захтијевати за пошиљке с откупним, повратним, цариним и другим оптерећењем, те за пошиљке с услугом уручити лично примаоцу;
  - ф) уручење сваке или одређене пошиљке као хитне пошиљке на ужем доставном подручју одређене јединице поштанске мреже;
  - г) телеграмско слање упутничког износа у ново одређиште;
  - х) поновну доставу поштанске пошиљке за коју је остављен извјештај о приспјелој пошиљке.

- (2) Прималац може захтијевати услуге из става (1) овог члана предајом писаног захтјева, у правилу, у јединици поштанске мреже која му пошиљке уручује.
- (3) Приликом подношења захтјева прималац је обавезан доказати свој идентитет и навести све податке потребне за поступање по захтјеву.
- (4) Рок до кога се по захтјеву може поступати не може бити дужи од 30 (тридесет) дана ако се захтјев односи на задржавање пошиљке у одређеној јединици поштанске мреже, нити дужи од 90 (деведесет) дана у свим другим случајевима. По захтјеву из став (1), тачке д) и е) овог члана поступа се до опозива.
- (5) Захтјев примаоца не може се примити ако је прије уручења пошиљке на коју се захтјев односи одређеној јединици поштанске мреже присио захтјев пошиљаоца у смислу члана 41. ових Општих услова.
- (6) За услуге из става (1), осим тачке д) и е) овог члана, прималац плаћа поштарину одређену ценовником.
- (7) У међународном поштанском саобраћају прималац може захтијевати допунске поштанске услуге у складу са актима Свјетског поштанског савеза.

Одјелак II.

Члан 43.

(Поштанске услуге по службеној дужности или на захтјев корисника услуга)

- (1) Поштанске услуге по службеној дужности или на захтјев корисника услуга су услуге које оператери поштанског саобраћаја обављају по службеној дужности или на захтјев корисника услуга.
- (2) Услуге из става (1) овог члана су:
  - а) потраживање пошиљака;
  - б) издавање накнадне потврде о пријему књижене пошиљке;
  - ц) чување пуномоћи;
  - д) употреба поштанског прегратка;
  - е) подношење на увид исплаћене упутнице или издавање њене копије;
  - ф) препакивање пакета;
  - г) лежарина за пошиљке;
  - х) достава и покушај доставе пакета;
  - и) подношење пошиљака на царински преглед у увозу и извозу;
  - ј) подношење пошиљака на жигосање или контролу надлежном органу;
  - к) обавјештавање примаоца или пошиљаоца пошиљке да поднесе потребна документа на царински преглед;
  - л) пријем пошиљака с рекламном поруком.
- (3) Користење поштанских услуга по службеној дужности или на захтјев корисника услуга из става 2. овог члана обавља се на начин утврђен овим Општим условима.
- (4) За услуге из става (2) овог члана, осим тачке д), пошиљалац, односно прималац, плаћа поштарину одређену ценовником.

Члан 44.

(Издавање накнадне потврде о пријему књижене пошиљке)

- (1) Књижене пошиљке су поштанске пошиљке за које оператер поштанског саобраћаја, пошиљаоцу издаје потврду о пријему пошиљке а пошиљка се уручује уз потпис примаоца.
- (2) Пошиљалац може писаним путем захтијевати накнадну потврду о пријему пошиљке од јединице поштанске мреже у којој је предао пошиљку.
- (3) Писани захтјев из става (2) овог члана мора да садржи: датум предаје пошиљке јединици поштанске мреже, назив јединице поштанске мреже која је пошиљку примила, адресу примаоца пошиљке, вриједност пошиљке, износ откупнине и др.
- (4) Накнадна потврда може се дати у року од једне године од дана предаје пошиљке, за све пошиљке за које се даје потврда о пријему пошиљке, осим за препоручену пошиљку и пошиљку с потврђеним уручењем.

- (5) Накнадна potvrda даје се одмах након предаје захтјева, а најкасније у року од 30 (тридесет) дана од дана предаје захтјева.

Члан 45.

(Подношење на увид исплаћене упутнице или поштанске исправе или издавање њене копије)

- (1) Пошљалац или прималац могу писаним путем захтијевати од било које јединице поштанске мреже подношење на увид исплаћене упутнице и издавање копије упутнице или поштанске исправе, која се односи на пријем или уручење поштанске пошиљке.
- (2) Захтјев се може поднијети у року од три (3) године од дана уплате упутнице или једне (1) године од дана када је сачињена поштанска исправа на коју се захтјев односи, а јавни поштански оператер је обавезан захтјев ријешити у року од 30 (тридесет) дана од пријема захтјева.
- (3) Када се захтјев односи на поштанску новчану упутницу, подносилац захтјева треба дати на увид потврду о уплати упутнице. Када захтјев подноси суд или други надлежни државни орган јединица поштанске мреже обавезна је поступити по захтјеву без обзира на рок, ако располаже с исправама на које се захтјев односи.

Члан 46.

(Употреба поштанског прегратка)

- (1) Прималац може захтијевати да му се пошиљке уручују путем поштанског прегратка предајом писаног захтјева јединици поштанске мреже код које жели отварање поштанског прегратка. Јединица поштанске мреже је обавезна примаоцу дати на употребу поштански преградак, осим ако то ради малог броја пошиљака није оправдано или ако нема довољно просторних могућности за отварање поштанског прегратка.
- (2) Ако прималац не преузима редовно пошиљке из поштанског прегратка јединица поштанске мреже може, уз претходно писано упозорење, примаоцу отказати употребу поштанског прегратка. Оператер поштанског саобраћаја може на захтјев примаоца поједине поштанске пошиљке које су приспјеле на поштански преградак уручивати путем доставе.

Члан 47.

(Пошиљка с рекламном поруком)

- (1) Пошљалац може захтијевати предају поштанске пошиљке на којој се налази рекламна порука. Под рекламном поруком не сматрају се логотип, знак и друга обиљежја предузећа која предаје пошиљку. Рекламна порука не смије се налазити у простору предвиђеном за адресовање, означавање поштарине, те службене нацелнице и ознаке. Као пошиљка с рекламном поруком може се предати свака поштанска пошиљка у унутрашњем поштанском саобраћају, осим поштанских новчаних упутница.
- (2) За пријем пошиљке с рекламном поруком, изузев поштарине за пошиљку, наплаћује се и додатна поштарина за ту услугу, према ценовнику.

Одјељак Д.

Члан 48.

(Курирске услуге)

- (1) Курирске услуге су поштанске услуге са додатом вриједношћу које давалац поштанских услуга обавља на основу посебног захтјева пошиљача, а подразумијевају преузимање поштанских пошиљака на адреси пошиљача, директан пренос, те уручење на адреси примаоца.
- (2) Под додатом вриједношћу у смислу става (1) овог члана, подразумијева се, по посебном захтјеву пошиљача: уговорено вријеме и мјесто преузимања, брзина преноса, електронско праћење преноса, те уручење у договореном року и на договореној адреси. Оператер поштанског саобраћаја који обавља курирску услугу мора имати могућност да у сваком тренутку у току преноса поступи по захтјеву пошиљача.

- (3) Оператери поштанског саобраћаја који обављају ове услуге морају се придржавати ценовних ограничења у односу на резервисане услуге које су утврђене законом.

- (4) Предметом курирских услуга могу бити све поштанске пошиљке уколико су испуњени услови из става (1), (2) и (3) овог члана.

- (5) Оператер поштанског саобраћаја који обавља курирске услуге мора имати сачињене услове за обављање курирских услуга, усклађене са Законом и овим Општим условима.

- (6) Курирске услуге налазе се на слободном тржишту, а оператери поштанског саобраћаја обавезни су их обављати у складу са Законом, овим Општим условима и својим актима.

- (7) Оператер поштанског саобраћаја је обавезан пошиљачу издати потврду о преузимању пошиљке и исту уручити уз потпис примаоца.

- (8) За обављање курирских услуга оператер поштанског саобраћаја мора посједовати или овлаштење или лиценцу издату од стране Агенције.

ДИО III. ПЛАЋАЊЕ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА

Члан 49.

(Плаћање универзалних поштанских услуга)

- (1) Цијену за универзалне поштанске услуге (у даљем тексту: поштарина) плаћа корисник који захтијева поштанску услугу, према ценовнику, а законским средством плаћања.

- (2) Поштарина се наплаћује од пошиљача и то унапријед, осим ако Законом, овим Општим условима или уговором склопљеним између оператера поштанског саобраћаја и корисника није друкчије одређено.

- (3) Поштарина за доставу пакета може се наплатити од пошиљача или од примаоца. За пакет који се врати пошиљачу зато што из оправданих разлога није могао да се уручи примаоцу, од пошиљача се наплаћује поштарина за враћање пакета и поштарина за посебне услуге, које су обављене приликом враћања пакета.

- (4) Оператер поштанског саобраћаја може појединим корисницима одобрити посебне услове плаћања који се уређују уговором склопљеним између корисника и оператера поштанског саобраћаја.

- (5) Кад је то одређено посебним законом пошиљалац је обавезан, осим поштарине, платити и износ одређен тим законом.

- (6) Поштарину за уплату откупног износа плаћа прималац откупне пошиљке приликом преузимања те пошиљке.

- (7) За пошиљке које подлијежу царинском прегледу царинске и друге таксе плаћа пошиљалац приликом предаје пошиљке, односно прималац приликом уручења пошиљке. Ако се пошиљка предаје у јединици поштанске мреже код које се не обавља царински преглед, таксе за подношење на царински преглед пошиљалац плаћа поштанском упутницом пошти царине а платним налогом царинском органу.

- (8) Поштарину за препакивање пакета плаћа прималац, односно пошиљалац поштанском упутницом јединици поштанске мреже која је обавила препакивање пакета.

- (9) Лежарину која терети пошиљку ради складиштења и чувања у пошти царине плаћа прималац плаћа поштанском упутницом пошти царине.

- (10) За писма и дописнице за које поштарина није плаћена или није довољно плаћена оператер поштанског саобраћаја позива пошиљача да надолати недостајући износ поштарине. Уколико на пошиљци није назначен пошиљалац, оператер поштанског саобраћаја је обавезан формирати комисију и пошиљку комисијски отворити, ради свентуалног утврђивања адресе пошиљача. Уколико се ни на тај начин не утврди идентитет пошиљача, пошиљка се упућује као порто пошиљка и поштарина наплаћује од примаоца. Уколико је идентитет пошиљача познат, те он одбије надолатити недостајући износ поштарине пошиљка му се враћа, односно ако је не жели примити назад, са пошиљком се поступа као са неиспоручивом пошиљком.

- (11) Приликом преузимања пошиљке адресоване на поште рестанте примаалац плаћа поштарину одређену цијеновником.
- (12) У међународном поштанском саобраћају се плаћање поштарине за писмоносне услуге може обавити замјеном међународног купона за одговор, који издаје Међународни биро у складу са прописима Свјетског поштанског савеза, за поштанске марке до износа цијене за обично авионско писмо прве стопе тежине које се отпрема за иностранство. Јавни поштански оператери могу, у складу са својим цијеновником услуга, обављати продају међународних купона за одговор.
- (13) Оператер поштанског саобраћаја је обавезан, у простору намијењеном корисницима поштанских услуга, видно истаћи извод из цијеновника поштанских услуга, а на захтјев корисника дати цијеновник на увид.
- (14) Јавни поштански оператер може наплатити поштарину за пошиљке у великом броју које су приспјеле у измјеничну пошту адресоване за примаоце у Босни и Херцеговини, а које је пошиљалац из Босне и Херцеговине ради повољније цијене однио на предају у другу државу. Наплата поштарине регулисана је актима Свјетског поштанског савеза.

Члан 50.

(Означаване поштарине)

За означавање поштарине могу се употребљавати важеће поштанске марке, одговарајуће ознаке о плаћеној поштарини, машине за означавање поштарине, те ознаке прописане актима Свјетског поштанског савеза и овим Општим условима.

Члан 51.

(Поштанске марке)

- (1) Поштанске марке служе за плаћање поштарине у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају.
- (2) Поштанске марке издају јавни поштански оператери уз претходно прибављену сагласност Агенције на годишњи програм издавања поштанских марака и сагласност на појединачна издања сваке поштанске марке, у складу са Законом, прописаним процедурама и критеријумима за подношење захтјева, а које ће утврдити Агенција.
- (3) Поштанске марке морају испуњавати услове прописане Законом и актима Свјетског поштанског савеза.
- (4) Поштанске марке се лијепо у десни горњи дио адресне стране пошиљке, с тим да у правилу треба употријебити марке највише вриједности, зависно о висини поштарине.
- (5) Јавни поштански оператер може донијети одлуку о повлачењу појединих поштанских марака из употребе. У том случају одлуку је дужан доставити Агенцији и објавити је у средствима информисања најкасније 90 (деведесет) дана прије повлачења марке из употребе.

Члан 52.

(Ознаке на пошиљци о плаћеној поштарини)

- (1) За означавање поштарине на писмоносним пошиљкама могу се употребљавати ознаке о плаћеној поштарини прописане актима Свјетског поштанског савеза и овим Општим условима.
- (2) На пошиљке корисника који шаље већи број поштанских пошиљака за које се поштарина плаћа на основу склопљеног уговора између корисника и оператера поштанског саобраћаја, готовином или одговарајућим налогом платног промета ставља се ознака о плаћеној поштарини, **ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА** У _____ (уписати број и назив пријемне јединице поштанске мреже).
- (3) Ознаке из става (2) овог члана стављају се у горњи десни дио адресне стране пошиљке, а пријемна јединица поштанске мреже обавезна их је овјерити отиском жига.

Члан 53.

(Машине за означавање поштарине)

- (1) За означавање поштарине могу се употребљавати и машине за означавање поштарине. Отисак машине за означавање поштарине мора да садржи ознаку оператера поштанског

саобраћаја, број и назив пријемне јединице поштанске мреже, датум пријема пошиљке, износ наплаћене поштарине и друге податке које одређује оператер поштанског саобраћаја својим актом. Када се пошиљке за које се даје потврда о пријему пошиљке, примају машински или путем рачунара на отиску се може налазити и број пошиљке или бар код. У том случају број пошиљке ће се налазити у простору за означавање поштарине.

- (2) Корисник који жели плаћати поштарину путем машине за означавање поштарине може набавити машину која мора испуњавати прописане услове, те склопити уговор с оператером поштанског саобраћаја о употреби машине.
- (3) Услови за употребу машине за означавање поштарине, те начин плаћања поштарине и друга питања везана за употребу ових машина одређују се уговором између оператера поштанског саобраћаја и корисника.

Члан 54.

(Лежарина за пошиљке)

- (1) Прималац пакета, EMS пошиљке, оцарињене пошиљке, те препоручене, вриједносне и писмоносне пошиљке масе веће од 500 грама, плаћа поштарину (лежарину), ако није поштанску пошиљку преузео у јединици поштанске мреже у року од једног дана, након остављеног извјештаја о приспијећу пошиљке, односно обавјештења о подношењу исправа на царински преглед. У рок се не урачунава дан када је остављен извјештај о приспијећу пошиљке, дан када је пошиљка уручена, те дани када јединица поштанске мреже не ради.
- (2) За пошиљке из става (1) овог члана адресоване на поштански преградак и поште рестанте пошиљке лежарина се наплаћује од дана приспијећа пошиљке, с тим да се не наплаћује за дане када јединица поштанске мреже не ради и дан уручења пошиљке.
- (3) За све пошиљке масе веће од 500 грама, које се по захтјеву корисника чувају у јединици поштанске мреже, наплаћује се лежарина на начин одређен ставом (2) овог члана.

Члан 55.

(Враћање поштарине)

- (1) Оператер поштанског саобраћаја на захтјев пошиљаоца враћа наплаћену поштарину у слиједџим случајевима:
- кад пошиљалац захтијева да му се пошиљка врати прије отпреме - у износу од 80% наплаћене поштарине;
  - кад се пошиљка с означеном вриједности или пакет враћа пошиљаоцу из царинске испоставе ради тога што не задовољава услове предвиђене царинским или девизним прописима - у висини дијела који остаје кад се износ наплаћене поштарине умањи за износ поштарине која је одређена за ту врсту пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају, а која се односи на пријем пошиљке с означеном вриједности или пакета од пријемне јединице поштанске мреже до царинске испоставе и повратне поштарине на адресу пошиљаоца;
  - кад се препоручена поштанска пошиљка враћа из царинске испоставе у смислу тачке б) овог става - у висини дијела поштарине који остане кад се износ наплаћене поштарине умањи једноструким износом поштарине за препоручену поштанску пошиљку у унутрашњем поштанском саобраћају;
  - кад се пошиљка враћа пошиљаоцу ради тога што не удовољава прописаним условима - у износу 90% наплаћене поштарине;
  - кад услуга није обављена или је дјелимично обављена враћа се износ наплаћене поштарине у цијелости или онај дио поштарине за дио услуге који није обављен;
  - У случају негативно ријешеног потражног поступка враћа се и поштарина наплаћена за потражницу;
  - у случају када је наплаћена поштарина виша од поштарине одређене цијеновником у износу више наплаћене поштарине.

- (2) Захтјев за враћање поштарине подноси се у писаној форми јединици поштанске мреже која је примила пошиљку.

Члан 56.

(Ослобађање од плаћања поштарине)

- (1) Секограми су ослобођени плаћања свих поштарина, осим поштарине за авионски пренос.
- (2) У међународном поштанском саобраћају поштарина се не плаћа у случајевима прописаним актима Свјетског поштанског савеза.
- (3) У унутрашњем поштанском саобраћају поштарина се не плаћа за пошиљке међусобне кореспонденције оператера поштанског саобраћаја и међусобне кореспонденције јединица поштанске мреже, а која се односи на функционисање поштанског саобраћаја.
- (4) На поштанским пошиљкама из става (3) овог члана које су ослобођене плаћања поштарине у унутрашњем поштанском саобраћају пошиљалац је обавезан, у горњем лијевој дијелу адресне стране пошиљке, ставити ознаку "СЛУЖБЕНА ПОШИЉКА", односно ознаку прописану актима Свјетског поштанског савеза за пошиљке у међународном поштанском саобраћају.

ДИО IV. ПРИЈЕМ ПОШТАНСКИХ ПОШИЉАКА

Поглавље I

Члан 57.

(Опште одредбе о пријему поштанских пошиљака)

- (1) Пријем поштанских пошиљака значи преузимање поштанских пошиљака од корисника поштанских услуга у јединици мреже оператера поштанског саобраћаја, на адреси пошиљалоца, путем поштанских сандучића, збирних поштанских сандучића или путем достављача на доставном реону.
- (2) Пријем поштанских пошиљака обавља се под условима, на начин и по поступку који је уређен одредбама Закона, овим Општим условима, условима оператера поштанског саобраћаја, те актима Свјетског поштанског савеза.
- (3) Пријем одређених поштанских пошиљака обавља се уз услове утврђене другим законима и прописима донесеним на основу закона.
- (4) У складу са одредбом из става (3) овог члана за пријем поштанских пошиљака примјењују се следећи прописи:
  - а) за поштанске пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају које садрже предмете за чији је пријем потребно одобрење или потврда надлежног државног органа, овлаштене установе или организације, пошиљалац је обавезан такво одобрење предати заједно с пошиљком;
  - б) за пријем пошиљака у међународном поштанском саобраћају, чији садржај подлијеже царинском прегледу или девизној контроли, примјењују се царински и девизни прописи у Босни и Херцеговини и прописи Свјетског поштанског савеза. Пошиљке у међународном поштанском саобраћају чији садржај подлијеже царинском и девизном прегледу предају се с потребним обрасцима, у правилу отворене. Пошиљке које подлијежу царинском прегледу примају се као књижене пошиљке или пошиљке с додатном вриједношћу.
- (5) Оператер поштанског саобраћаја може одбити пријем поштанских пошиљака које не испуњавају прописане услове.
- (6) Поштанска пошиљка у унутрашњем поштанском саобраћају која садржи живе животиње мора се предати као хитна и EMS пошиљка.
- (7) Исте одредбе важе и за пошиљке у међународном поштанском саобраћају, с тим да се у међународном поштанском саобраћају пошиљке са живим животињама могу слати у оне одређене државе у којима је то допуштено.
- (8) Оператер поштанског саобраћаја може одобрити појединим корисницима поштанских услуга израду и употребу

коверата за пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају које не задовољавају условима прописаним одредбама ових Општинских услова.

- (9) Оператери поштанског саобраћаја могу дати појединим корисницима на употребу наљепнице с пријемним бројевима за препоручене пошиљке, пошиљке с потврђеним уручењем и пакете, те такође одобрити њихово механографско отискивање на коверту или адреснику.
- (10) На све писмоносне пошиљке, осим неадресованих тисковина, ставља се отисак жига с датумом пријема. Изузетно, оператер поштанског саобраћаја може с корисницима који предају већу количину адресованих тисковина и обичних писмоносних пошиљака у унутрашњем поштанском саобраћају уговорити да се на те пошиљке не ставља отисак жига, под условом да на пошиљци као назив даваоца поштанских услуга постоји текст "ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА у _____" (унисати број и назив пријемне јединице поштанске мреже).
- (11) Оператер поштанског саобраћаја може одбити пријем пошиљака у великом броју које је пошиљалац из друге државе доnio на предају, било да су запаковане у Босни и Херцеговини или некој другој држави, а адресоване су за примаоце у Босни и Херцеговини или другој држави са циљем да профитира ради повољније цијене.

Одјељак А.

Члан 58.

(Мјесто пријема поштанских пошиљака)

- (1) У јединици мреже оператера поштанског саобраћаја се, у правилу, обавља пријем свих поштанских пошиљака у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају.
- (2) Пријем обичних писмоносних пошиљака се може обавити и убацивањем у поштански сандучић или збирни поштански сандучић.
- (3) Достављачу јавног поштанског оператера се на доставном подручју могу предати све поштанске пошиљке масе до 1 кг и вриједности до 100,00 КМ, а оператер поштанског саобраћаја својим актима може прописати и веће вриједности по маси и новчаном износу од наведених.
- (4) Мјесто пријема пошиљака у великом броју, оператери поштанског саобраћаја могу дефинисати посебним уговором са корисницима услуга.

Одјељак Б.

Члан 59.

(Пријем обичних писмоносних пошиљака)

- (1) За пријем обичних писмоносних пошиљака оператер поштанског саобраћаја не даје пошиљалоцу потврду о пријему пошиљке. На обичне писмоносне пошиљке, осим пошиљака наведених у члану 57., став (10) ових Општинских услова, ставља се отисак жига.
- (2) Датум отиска жига, односно машине за означавање поштарине, сматра се као дан пријема пошиљке, за поштанске пошиљке за које се не даје потврда о пријему пошиљке.
- (3) Ако се датум отиснут машинном за франкирање и датум предаје пошиљке не слажу, пријемна јединица поштанске мреже може извршити пријем таквих пошиљака, под условом да се на сваку такву пошиљку стави отисак жига са датумом и мјестом пријема.
- (4) Обичне писмоносне пошиљке које не задовољавају услове за пријем и уручење, враћају се пошиљалоцу без отиснутог жига. Ако на тим пошиљкама не постоји адреса пошиљалоца, са пошиљкама ће се поступити у складу са чланом 49. став (10).

Одјељак Ц.

Члан 60.

- (Пријем пошиљака за које се даје потврда о пријему (књижене пошиљке))
- (1) Оператер поштанског саобраћаја је обавезан пошиљалоцу дати одговарајућу потврду о пријему пошиљке за:

- препоручену пошиљку, пошиљку с потврђеним уручењем, вриједносно писмо, EMS пошиљку, пакет, поштанске новчане унутнице, поштанско телеграмско саопштење, те пошиљке с додатном вриједношћу.
- (2) Потврда о пријему пошиљке мора да садржи: ознаку оператера поштанског саобраћаја, адресу примаоца, пријемни број пошиљке, датум пријема, масу, износ поштарине, ознаку за посебну услугу, отисак одговарајућег жига и друге податке предвиђене на одговарајућем обрасцу.
  - (3) На отиску жига датум и вријеме морају одговарати датуму и времену кад је пошиљка стварно примљена, а свака злоупотреба је забрањена.
  - (4) Пошиљке наведене у ставу (1) овог члана пошиљалац предаје уз попуњену одговарајућу пријемну исправу.
  - (5) Корисник који предаје пет или више пошиљака наведених у ставу (1) овог члана, у правилу попуњава "Пријемну књигу-лист". Корисник који предаје поштанске пошиљке на основу уговора обавезан је попуњити "Пријемну књигу - лист" на начин прописан уговором.
  - (6) Оператер поштанског саобраћаја може појединим корисницима дати сагласност за израду посебног обрасца "Пријемна књига-лист".

Поглавље II

Члан 61.

(Поступак с пошиљкама које садрже забрањене предмете)

- (1) Забрањено је слање поштанских пошиљака које садрже:
    - а) експлозивне и лако запаљиве предмете или предмете чији је пријем повезан с опасности за друге пошиљке, поштанске објекте, опрему и превозна средства или за живот и здравље људи;
    - б) предмете чији је пренос забрањен посебним законским и другим прописима;
    - ц) опојне дроге, осим кад су пошиљалац и прималац посебним законом овлашћени за промет или употребу опојних дрога.
  - (2) Ако постоји сумња да поштанска пошиљка садржи неке од предмета чији је пренос забрањен, радник оператера поштанског саобраћаја може од лица које предаје пошиљку захтијевати отварање пошиљке ради прегледа садржаја, да по потреби докаже свој идентитет, те да након обављеног прегледа затвори пошиљку пред тим радником.
  - (3) Ако се у складу са ставом (2) овог члана или на било који други начин утврди да пошиљка садржи забрањене предмете одговорни радник оператера поштанског саобраћаја је обавезан поступити на слиједећи начин:
    - а) пошиљке чији је промет законом забрањен предати уз записник надлежном органу које потврђује преузимање пошиљке на другом примјерку записника;
    - б) пошиљке које садрже живе животиње, чији је пренос законом забрањен, вратити пошиљалоцу.
  - (4) У случају из става (3) тачке б) овог члана, радник оператера поштанског саобраћаја је обавезан, на омоту пошиљке коју враћа, назначити разлог враћања пошиљке.
  - (5) За пошиљке из међународног поштанског саобраћаја примјењују се одредбе овог члана и акти Свјетског поштанског савеза.
- (4) Адреса примаоца мора се налазити на десном доњем дијелу адресне стране пошиљке и мора бити паралелна с њеном дужином страном. Код коверата с провидним дијелом адреса може бити на десном или лијевом доњем дијелу адресне стране пошиљке. Кроз провидни дио смије се видјети само адреса примаоца.
  - (5) Допуштено је на десном доњем дијелу адресне стране пошиљке налијепити или причврстити исписану адресу примаоца, осим на вриједносном писму означене вриједности преко 100,00 KM. За пошиљке на којима није могуће уписати адресу примаоца може се употребити адресница. Адресница мора бити од чврстог картона или неког другог прикладног материјала, најмањих димензија 90x140 mm.
  - (6) Подаци у адреси примаоца требају бити назначени један испод другог и то следећим редослиједом:
    - а) титула, име и презиме или назив примаоца;
    - б) улица, кућни број, број улаза, спрат, број стана, село, засеок, насеље и сл. или поштански преградак с бројем или војна пошта с бројем или ознака "POSTE RESTANTE";
    - ц) поштански број и назив мјеста (одређена јединица поштанске мреже). Назив мјеста треба у правилу бити уписан великим словима;
    - д) назив или скраћени назив државе за пошиљке у међународном поштанском саобраћају.
  - (7) Испод назива примаоца допуштено је уписати матични број предузећа. Испод адресе примаоца на смије се налазити никакав упис или графички знак.
  - (8) На пошиљци која гласи за примаоца који је подстанар у адреси морају, осим имена и презимена примаоца, бити назначени име и презиме станодавца (нпр. Александар Криштић код Славице Липовац).
  - (9) Адреса примаоца у унутрашњем поштанском саобраћају може бити уписана латиничним или ћириличним писмом, те арапским бројевима. Пошиљка за иностранство може бити адресована писмом државе одређишта, уз услов да су латиницом уписани назив мјеста и назив одређишне државе.
  - (10) Подаци у адреси не смије се уписивати обичном оловком.
  - (11) Пошиљалац је обавезан, осим адресе примаоца, уписати и своју пуну адресу на: пошиљку с потврђеним уручењем, препоручену пошиљку, вриједносно писмо, EMS пошиљку, пакет и поштанску новчану упутницу. Пошиљалац је обавезан уписати своју адресу на све пошиљке које се предају по уговору и на пошиљке које су ослобођене плаћања поштарине. Уписивање адресе пошиљалоца на осталим пошиљкама није обавезно, али је препоручљиво.
  - (12) Адреса пошиљалоца се уписује у лијевом горњем дијелу адресне стране пошиљке или на полеђини пошиљке.
  - (13) Пошиљке адресоване на поште ресторате у адреси морају да садрже име и презиме, односно назив примаоца, ознаку "POSTE RESTANTE", те поштански број и назив одређишне јединице поштанске мреже.
  - (14) Пошиљке адресоване на поштански преградак у адреси морају да садрже пун назив или име и презиме корисника поштанског преградака, број поштанског преградка, те поштански број и назив одређишне јединице поштанске мреже.
  - (15) Оператер поштанског саобраћаја може одбити пријем пошиљке која није адресована на начин прописан одредбама овог члана и актима Свјетског поштанског савеза за пошиљке у међународном поштанском саобраћају.

Поглавље III

Члан 62.

(Адресовање поштанских пошиљака)

- (1) Пошиљалац је обавезан поштанску пошиљку адресовати на начин прописан одредбама ових Општинских услова.
- (2) На адресној страни сваке поштанске пошиљке мора бити читљиво и јасно уписана адреса примаоца, која мора да садржи све податке прописане овим Општинским условима. Пошиљке за које се обавезно даје потврда о пријему могу бити адресоване само на једног примаоца.
- (3) Обична писмоносна пошиљка може бити адресована на више примаоца, с тим да се примаоци морају налазити на истој адреси.

Поглавље IV**Одјелак А.****Члан 63.**

(Опште одредбе о паковању и затварању поштанских пошиљака)

- (1) Пошиљалац је обавезан запаковати поштанску пошиљку тако да заштити њен садржај, друге пошиљке и раднике који рукују с пошиљком.
- (2) Под паковањем пошиљке подразумијева се стављање садржаја пошиљке у одговарајући омот (коверта, амбалажа, кутија, сандук и сл.), због спречавања оштећења или умањења њеног садржаја. Паковање мора одговарати садржају и облику пошиљке, величини, маси и вриједности пошиљке, те условима и дужини релације на којој се пошиљка преноси. Коверта, амбалажа или омот пошиљке морају бити једнобојни, у правилу свијетле боје.
- (3) Поштанске пошиљке за које је употријебљена типска амбалажа не требају се умотавати.
- (4) За затварање пошиљке могу се употријебити, зависно о врсти и вриједности садржаја сваке поједине пошиљке, одговарајућа средства (љепило, љепљива трака, поштанска сигурносна заљепница, канџа с пломбом, печатни восак, брава, катанац, сигурносна пластична везица и сл.). За затварање поштанске пошиљке не смију се употребљавати спајалице.
- (5) Све поштанске пошиљке морају бити упаковане, осим оних за које по њиховој природи паковање није потребно (нпр. празан сандук и бачва, комади од дрвета и сл.).
- (6) Пошиљалац је обавезан сваку пошиљку чији то облик допушта, а чије паковање не заштићује довољно садржај пошиљке, повезати унакрсно канапом одговарајуће јачине с обзиром на масу и облик пошиљке.
- (7) Пошиљалац је одговоран за сву штету коју је проузроковао другим пошиљкама и оператерима поштанског саобраћаја уколико се установи да је иста изазвана неправилним паковањем пошиљке.

Одјелак Б.**Члан 64.**

(Посебне одредбе о паковању и затварању поштанских пошиљака)

- (1) Зависно о садржају, пошиљке се морају паковати на слиједећи начин:
  - а) стаклени и други ломљиви и осјетљиви предмети морају бити појединачно упаковани у чврсту кутију испуњену одговарајућим заштитним материјалом, који ће спријечити оштећење садржаја;
  - б) текућине и лако топливе материје морају бити затворене у непропусним посудама, које по потреби морају бити смјештене у посебну чврсту кутију испуњену одговарајућим заштитним материјалом, који може упити текућину у случају лома посуде;
  - в) масне и тешко топливе материје се морају прво ставити у кутију, платнену врећу, пластику и слично (прво паковање), а затим у чврсту кутију која мора спријечити истањање садржаја ако дође до оштећења пошиљке и њена садржаја;
  - д) живе животиње морају бити упаковане у одговарајуће кавезе, сандук, лимене кутије и сл., којима се осигуравају сви потребни услови током преноса, тако да се избјегне свака опасност за животиње и раднике оператера поштанског саобраћаја. На адресној страни пошиљке мора бити ознака "ЖИВЕ ЖИВОТИЊЕ" ("ANIMAUX VIVANTS"), а пошиљке се могу примити искључиво као хитне.
- (2) Пошиљке које садрже предмете који се пакују према другим законима и прописима, те прописима Свјетског поштанског савеза (дроге, заразни микробиолошки материјали, плазме и сл.) морају бити запаковани на начин предвиђен тим

прописима. Исправност паковања тих предмета мора на самој пошиљци потврдити надлежно тијело.

Одјелак Ц.**Члан 65.**

(Паковање тисковина и затварање врећа које садрже тисковине)

- (1) Тисковина која садржи један или више примјерака књига, новина и часописа или службених гласила мора бити запакована у омот или повезана пасницом довољне чврстоће, на којој је означена адреса примаоца, а може бити и машински запакована у пластичну фолију на којој је налијепљена адресница или машински исписана адреса примаоца.
- (2) Тисковина која садржи два или више појединачно адресованих примјерака књига, новина и часописа или службених гласила за исту јединицу поштанске мреже мора бити запакована у свежањ, а свежањ стављен у омот. У адреси мора бити назначен број и великим словима назив одређене јединице поштанске мреже.
- (3) Ако тисковина садржи два или више примјерака новина и часописа или службених гласила адресованих на претплатнике у појединим предузећима, установама или државним органима и сл., ти примјерци морају бити паковани у посебан свежањ, а свежањ адресован на предузеће, установу или државни орган. На омоту свежња тисковине који садржи неадресоване примјерке новина и часописа за продаваче или повјеренике морају бити означени: издавач, адреса примаоца, поштански број и назив одређене јединице поштанске мреже.
- (4) Ако пошиљалац шаље више од два свежња новина и часописа за исту јединицу поштанске мреже свежњење мора ставити у врећу. Врећа мора бити затворена и мора имати називницу с ознаком поштанског броја, називом одређене јединице поштанске мреже, називом издавача и датумом предаје.

Одјелак Д.**Члан 66.**

(Паковање и затварање вриједносне поштанске пошиљке)

- (1) Ако вриједносно писмо садржи новац или вриједносне папире, за паковање се мора употријебити специјална коверта поштанског издања или други омот од чврстог папира, или неког другог квалитетног материјала, који требају бити једнобојни, у правилу свијетле боје. Вриједносно писмо не може бити паковано у коверти с провидним дијелом.
- (2) Ако вриједносно писмо садржи метални новац, за паковање тог вриједносног писма мора се употријебити платнена врећица без шавова.
- (3) Новчанице у вриједносном писму морају бити умотане у папир и повезане, а метални новац упакован да се не може помицати.
- (4) За вриједносно писмо које садржи друге предмете, који се не могу ставити у коверту, мора се употријебити одговарајућа чврста кутија, платнена врећица и сл., у зависности о вриједности и врсти садржаја који се отпрема.
- (5) За затварање вриједносног писма може се употријебити одговарајућа пломба, сигурносна везица, поштанска сигурносна заљепница, истовјетни печатни восак и онолико једнаких печата колико је потребно да се садржај вриједносног писма потпуно осигура. Печати морају бити удаљени један од другог и од ивице најмање 5 мм. Отисак печатњака у боји мора бити и на вриједносном писму, на страни на којој се налази печат. За затварање вриједносног писма може се употријебити и љепљива трака с једнаким отиском или називом пошиљкоца. Ако се за затварање употријеби одговарајућа пломба отисак на пломби мора бити потпуно јасан.
- (6) Поштанске марке и наљепнице које се дијеле на вриједносно писмо морају бити удаљене једна од друге, те од рубова најмање 5 мм и не смију бити налијепљене преко

преклопа или преко ивице коверте или омота вриједносног писма.

- (7) Ако се за затварање вриједносног писма означене вриједности изнад 100,00 KM употријеби сигурносна поштанска заљепница, пошиљалац је обавезан на заљепницу ставити отисак печата или свој потпис, тако да дијелови отиска печата или потписа прелазе са заљепнице на омот и буду видљиви на заљепници и на омоту. Такву овјеру пошиљалац је обавезан ставити и на вриједносно писмо, на страни на којој се налази залијепљена сигурносна поштанска заљепница.

Одјељак Е.

Члан 67.

(Паковање и затварање пакетске пошиљке према висини означене вриједности)

- (1) За паковање пакетске пошиљке означене вриједности до 100,00 KM може се употријебити чврста картонска кутија, пластична врећица довољне чврстоће да штити садржај и сл. За затварање пакета може се употријебити истовјетна љепљива трака или неко друго средство за затварање.
- (2) За паковање пакета означене вриједности изнад 100,00 KM мора се употријебити чврста картонска кутија, врећа без шва и сл. За затварање пакета мора се употријебити истовјетна љепљива трака с једнаким отиском или називом пошиљаоца или исти печатни восак, сигурносна поштанска заљепница, одговарајућа плomba или неко друго средство за затварање.
- (3) На адресној страни пакета из става (2) овог члана или на страни печатења адреснице, мора бити отисак печатњака у боји. Ако је пакет затворен сигурносном поштанском заљепницом, поступа се у складу са чланом 66. став (7) ових Опшних услова.

Поглавље В.

Члан 68.

(Отварање и препакивање поштанских пошиљака)

- (1) Оператер поштанског саобраћаја може отворити и прегледати садржај поштанске пошиљке, у правилу уз пристапак пошиљаоца или примаоца.
- (2) Изузетно од одредбе из става (1) овог члана, оператер поштанског саобраћаја је обавезан комисијски отворити и прегледати садржај поштанске пошиљке, без пристапка пошиљаоца или примаоца у следећим случајевима:
- кад се поштанска пошиљка не може уручити примаоцу ни вратити пошиљаоцу (неуручива пошиљка);
  - кад постоји сумња да се у поштанској пошиљци налазе законом забрањени предмети;
  - кад је поштанска пошиљка оштећена тако да је угрожен њен садржај;
  - кад поштанска пошиљка у међународном поштанском саобраћају подлијеже царинском прегледу и девизној контроли у смислу царинских и девизних прописа.
- (3) Ако се по спољашњем изгледу поштанске пошиљке може закључити да је оштећен или умањен садржај пошиљке, оператер поштанског саобраћаја је обавезан одмах пошиљку комисијски отворити, прегледати и записником утврдити стање и садржај пошиљке, те пошиљку препакovati.
- (4) Ако прималац или друго овлаштено лице приликом уручења пошиљке поднесе рекламацију ради оштећења или умањења садржаја пошиљке, оператер поштанског саобраћаја је обавезан пошиљку комисијски отворити и прегледати садржај, уз присутност примаоца, те у записнику уписати утврђено стање и садржај пошиљке, ако такав записник није сачињен прије покушаја уручења пошиљке.
- (5) Оператер поштанског саобраћаја је обавезан пошиљку препакovati и записником утврдити стање и у случају кад се послје пријема, а прије уручења пошиљке, утврди да је садржај пошиљке покварен или пошиљка није пакована на

прописани начин, тако да је угрожен њен садржај или остале пошиљке.

- (6) Приликом комисијског отварања и препакивања пошиљке, оператер поштанског саобраћаја је обавезан сачинити записник у два примјерка, од којих се један уручује примаоцу пошиљке, уз потпис на записнику.
- (7) Ако из међународног поштанског саобраћаја приспје оштећена обична или препоручена пошиљка која не подлијеже царинском прегледу оператер поштанског саобраћаја на такву пошиљку ставља напомену "Приспјела у оваквом стању од измјеничне јединице поштанске мреже _____" коју овјерава отиском жига. Таква пошиљка се ставља у провидни омот и отправља у одредишну јединицу поштанске мреже.
- (8) За пошиљке у међународном поштанском саобраћају примјењује се поступак одређен актима Свјетског поштанског савеза, односно царинским и девизним прописима.

ДИО V. УРУЧЕЊЕ ПОШТАНСКИХ ПОШИЉАКА

Поглавље I

Члан 69.

(Опште одредбе о уручењу поштанских пошиљака)

- (1) Уручењем поштанске пошиљке сматра се уручење пошиљке примаоцу или другом овлашћеном лицу на адреси примаоца, у јединици поштанске мреже, путем кућног сандучића и збирног поштанског сандучића.
- (2) Уручење поштанских пошиљака обавља се на начин и по поступку који је утврђен Законом и овим Општим условима.
- (3) Поштанске пошиљке уручују се у правилу лично примаоцу, законском заступнику или лицу које је он овластио за примање пошиљака.
- (4) Изузетно, од одредбе из става (3) овог члана, поједине врсте поштанских пошиљака могу се уручити и одраслом члану домаћинства, лицу запосленом у домаћинству или пословној просторији примаоца.
- (5) Лицима из става (4) овог члана могу се уручити: обичне писмоносне пошиљке, пошиљке с потврђеним уручењем, препоручене пошиљке, EMS пошиљке, пошиљке с означеном вриједности до 100,00 KM, односно исплатити упутице до 100,00 KM.
- (6) Под одраслим чланом домаћинства подразумевају се: брачни друг, родитељ и дијете, брат и сестра старији од 15 година, те сваки други сродник старији од 15 година који с примаоцем живи у заједничком домаћинству.
- (7) Под запосленим лицима подразумева се свако лице старије од 15 година које је запослено у домаћинству или у пословној просторији примаоца.
- (8) Пошиљке за правно лице уручују се лицу које је овлаштено за пријем пошиљака за то правно лице или лицу које је прималац опуномоћно. Ако правно лице престане постојати пошиљке се уручују његовом правном сљедбенику, на основу рјешења надлежног органа.
- (9) Пошиљке адресоване на физичко лице које обавља регистровану дјелатност (обртници, љекари, нотари и сл.) уручују се лично примаоцу или лицу овлашћеном за преузимање пошиљака.
- (10) Пошиљке адресоване на адвоката могу се уручити и лицу запосленом у адвокатској канцеларији.
- (11) Поштанске пошиљке за физичка лица која у адреси имају назив правног лица могу се уручити том правном лицу (посреднику). Посредник се сматра правно лице, државни орган, установа и сл., која се налази у адреси примаоца (хотел, одмаралиште, болница и сл.).
- (12) Посреднику се уручују обичне писмоносне пошиљке, пошиљке с потврђеним уручењем, као и препоручене пошиљке без повратнице, те пошиљке које нису оптерећене откупином, царинским и другим таксама. Посреднику се не могу уручити пошиљке с услугом уручити лично примаоцу.

- (13) Посреднику се могу, осим пошиљака из одредбе става (12) овог члана уручити и остале поштанске пошиљке које су адресоване за физичка лица, под условом да оператер поштанског саобраћаја е посредником склопи уговор о условима и начину уручења тих пошиљака. Ако посредник није вољан склопити такав уговор, оператер поштанског саобраћаја ће покушати пошиљку доставити примаоцу на адресу наведену на пошиљци. Ако такво уручење из било ког разлога није могуће, примаоцу се оставља извјештај о приспијећу пошиљке, а пошиљка се уручује у јединици поштанске мреже.
- (14) Пошиљке које су адресоване на лице под старатељством, лице у притвору или лице које се налази на издржавању казне затвора, не могу се уручити примаоцу ни другим лицима осим лица наведеним у ставу (15) овог члана, ако је надлежни орган такав захтјев поднио оператеру поштанског саобраћаја.
- (15) Пошиљке адресоване за лица из става (14) овог члана уручују се:
- за лица под старатељством - њиховом старатељу;
  - за лица у притвору - истражном тијелу;
  - за лица која се налазе на издржавању казне затвора - управнику затвора, казненоправне установе или воспитно поправног дома гдје се прималац налази или лицу које је управник опуномоћно за пријем пошиљака.
- (16) Пошиљке адресоване на војна лица која у адреси имају ближу ознаку војне установе, те на припаднике полиције који у адреси имају ближу ознаку установе у којој су заослени уручују се преко њихове команде, органа и организација у којима су запослени, односно опуномоћених или овлашћених лица тих организација.
- (17) Јавни поштански оператер није обавезан доставити писмоносне пошиљке у великом броју које је пошиљалац који живи у Босни и Херцеговини предао у другој држави за примаоце у Босни и Херцеговини ако је износ терминалних трошкова мањи од износа који би јавни поштански оператер остварио када би пошиљке биле предате у Босни и Херцеговини.

Одјељак А.**Члан 70.**

(Уручење пошиљака с повратницом, оптерећењем и записником о неисправности)

- Пошиљка с повратницом, осим примаоцу лично, може се уручити законском заступнику, опуномоћенику и другим лицима која је прималац овластито за пријем поштанских пошиљака.
- Откупна и опарињена пошиљка уручује се примаоцу или овлашћеном лицу уз претходну наплату откупнине или износа с којим је та пошиљка оптерећена и уз наплату одговарајућег износа поштарине за уплату откупног износа пошиљаоцу. На захтјев примаоца или лица овлашћеног за пријем пошиљке оператер поштанског саобраћаја је обавезан издати рачун за наплаћени износ откупнине, царине и поштарине.
- Оштећене и прераковане пошиљке уручују се у јединици поштанске мреже лично примаоцу, законском заступнику, опуномоћенику и другим лицима која је прималац овластито за пријем поштанских пошиљака.

Одјељак Б.**Члан 71.**

(Извјештај о приспијећу пошиљке)

- Извјештај о приспијећу пошиљке уручује се примаоцу:
  - ако се пошиљка из било ког разлога не може уручити примаоцу;
  - кад прималац стави приговор на исправност пошиљке или на висину царинских такси;
  - за писмоносне пошиљке масе веће од 1 кг и хитне поштанске пошиљке масе веће од 2 кг;

д) за пакете који се, у складу са одредбама члана 76. ових Општих услова, не достављају примаоцу;

е) за оштећене и прераковане пошиљке.

- Извјештај о приспијећу пошиљке уручује се на начин прописан за уручење обичне писмоносне пошиљке.
- Извјештај о приспијећу пошиљке мора да садржи назнаку о врсти поштанске пошиљке, ознаку "ХИТНО" за хитне пошиљке, износ откупнине или друге таксе којима је пошиљка оптерећена те напомену када, гдје и у ком року прималац може пошиљку преузети у јединици поштанске мреже. Извјештај о приспијећу пошиљке може да садржи и друге податке.
- Ако је примаоцу или лицу овлашћеном за пријем пошиљке остављен извјештај о приспијећу пошиљке прије истека рока за уручење пошиљке, који је утврђен одредбама ових Општих услова, сматра се да је пошиљка уручена у прописаном року.

Поглавље II**Члан 72.**

(Достава поштанских пошиљака)

- Под доставом поштанских пошиљака подразумијева се уручење пошиљака на адреси примаоца. Уручењем пошиљака на адреси примаоца сматра се и уручење пошиљака путем кућног сандучића и збирног поштанског сандучића.
- Све поштанске пошиљке се уручују путем доставе на адресу примаоца, осим оних које се према одредбама ових Општих услова уручују у јединици поштанске мреже.
- Обичне писмоносне пошиљке уручују се убацивањем у кућни или збирни поштански сандучић примаоца, а могу се уручити у кући, стану или пословној просторији лично примаоцу или лицима која су у складу са одредбама ових Општих услова овлаштена за пријем пошиљака. Остале поштанске пошиљке, осим оних које се у складу са чланом 78. ових Општих услова уручују у јединици поштанске мреже, уручују се путем доставе примаоцу или овлашћеном лицу у кући, стану или пословној просторији.
- Изузетно од одредбе из става (3) овога члана пошиљке за које је прималац захтијевао допунску услугу у смислу члана 42. став (1) тачка е) ових Општих услова уручују се убацивањем у кућни сандучић примаоца без потписа примаоца ради потврђивања пријема пошиљке.
- Ако прималац пошиљке или друго овлаштено лице није познато раднику оператера поштанског саобраћаја или ако он посумња у идентитет тог лица, пошиљка се може уручити само уз услов да прималац или друго овлаштено лице докаже свој идентитет.
- Достава поштанских пошиљака обавља се само једанпут, изузев судских писاما и писاما у управном поступку које носе ознаку „ОБАВЕЗНА ЛИЧНА ДОСТАВА" и EMS пошиљака.

Одјељак А.**Члан 73.**

(Достава хитних поштанских пошиљака)

- Оператер поштанског саобраћаја је обавезан хитне поштанске пошиљке масе до 2 кг доставити примаоцу прије осталих пошиљака, а за хитне поштанске пошиљке масе преко 2 кг извјештај о приспијећу пошиљке.
- Хитна писмоносна пошиљка за коју се не даје потврда о пријему пошиљке уручује се примаоцу, а ако то није могуће убације се у кућни сандучић.
- Јединице мреже које обављају доставу пакета, у складу са чланом 76 став (1) ових Општих услова, обавезни су хитне пакете и врло хитне пакете доставити примаоцу прије осталих пакета.
- Јединице мреже које, у складу са чланом 76. став (3) не обављају доставу свих пакета, обавезни су обављати доставу хитних пакета и врло хитних пакета масе до 2 кг. За остале хитне пакете и врло хитне пакете доставља се, као хитна

пошиљка, извјештај о приспијећу пошиљке на коју се ставља ознака "ХИТАН ПАКЕТ".

Одјелак Б.

Члан 74.

(Достава EMS пошиљака)

- (1) Оператери поштанског саобраћаја ће сачинити упутство у складу са препорукама "EMS кооперативе", којим ће регулисати рокове за уручење EMS пошиљака, с тим да крајњи рок уручења EMS пошиљака мора бити "данас примљено - сутра уручено"
- (2) Ако се EMS пошиљка није могла из било којег разлога уручити, примаоцу се оставља извјештај о приспијећу пошиљке, с тим да пошиљку може преузети у јединици поштанске мреже у року од једног радног дана. Након остављеног извјештаја оператер поштанског саобраћаја је обавезан затражити од примаоца, односно пошиљача упуте о даљем поступку с пошиљком. Ако такве упуте није могуће добити EMS пошиљка се поново доставља следећи радни дан. Ако се достава не може обавити ни у другом покушају, примаоцу се оставља извјештај о приспијећу пошиљке, а пошиљка се уручује у јединици поштанске мреже на начин прописан чланом 78. ових Општих услова.

Одјелак Ц.

Члан 75.

(Достава поштанских новчаних упутница)

- (1) Достава поштанских упутница се обавља редовном поштанском доставом.
- (2) Телеграмске упутнице се исплаћују посебном доставом у року од:
  - а) шест сати за хитне упутнице;
  - б) осам сати за остале упутнице.
- (3) У рокове из става (2) овог члана не урачунава се:
  - а) вријеме кад одредишна јединица поштанске мреже не ради;
  - б) вријеме кашњења због нетачне и непотпуне адресе примаоца;
  - ц) вријеме кашњења због више силе или техничких сметњи насталих без кривице оператера поштанског саобраћаја.
- (5) Рокови из става (2) овог члана не односе се на телеграмске упутнице које се, уз сагласност пошиљача исплаћују редовном поштанском доставом.
- (6) Пост-нет упутнице се исплаћују у јединици поштанске мреже.

Одјелак Д.

Члан 76.

(Достава пакета)

- (1) Оператер поштанског саобраћаја одређује јединице мреже које обављају доставу пакета.
- (2) Попис јединица мреже који обављају доставу пакета мора бити видно истакнут у свим јединицама мреже у простору који је намијењен корисницима.
- (3) За пакете адресоване на подручја на којима се не обавља достава пакета примаоцу се доставља извјештај о приспијећу пошиљке.

Одјелак Е.

Члан 77.

(Достава пошиљака у збирни поштански сандучић)

- (1) Корисницима услуга чији су објекти изван насеља поштанске пошиљке се могу уручити путем збирних поштанских сандучића (у даљем тексту: збирни сандучић).
- (2) Збирни сандучић поставља оператер поштанског саобраћаја, у правилу уз пут, на правцу кретања достављача који обавља доставу пошиљака.
- (3) Збирни сандучић је сандучић раздијељен у више преградака за уручење обичних писмоносних пошиљака, те преградак који служи као поштански сандучић за пријем поштанских пошиљака од пошиљача.

- (4) За уручење пошиљака путем збирних сандучића оператер поштанског саобраћаја мора прибавити писану сагласност примаоца пошиљака.
- (5) Убацаивањем у збирни сандучић могу се уручити обичне писмоносне пошиљке, пошиљке с потврђеним уручењем и препоручене пошиљке из унутрашњег поштанског саобраћаја, ако то допуштају димензије тих пошиљака, осим пошиљака с повратницом, пошиљака оптерећених откупнином или другим таксама и пошиљака с услугом уручити лично примаоцу.
- (6) Пошиљке које се у складу са ставом (5) овог члана не уручују убацаивањем у збирни сандучић уручују се примаоцу на кућну адресу.

Поглавље III

Члан 78.

(Испорука поштанских пошиљака)

- (1) Под испоруком поштанских пошиљака подразумијева се уручење поштанских пошиљака примаоцу у јединици поштанске мреже.
- (2) У јединици поштанске мреже се уручују поштанске пошиљке:
  - а) за које је примаоцу остављен извјештај о приспијећу пошиљке;
  - б) које су адресоване за примаоце - кориснике поштанских преградака, без обзира имају ли те пошиљке у адреси ознаку броја преградка или ту ознаку немају;
  - ц) које су насловљене на физичка лица, а у адреси примаоца имају назив корисника поштанског преградка, с тим да се за уручење пошиљке на одговарајући начин примјењују одредбе члана 69. став (12) и (13) ових Општих услова;
  - д) које су адресоване на "посте ресторанте";
  - е) EMS пошиљке које се по налогу пошиљача уручује у јединици поштанске мреже;
  - ф) оштећене, оробљене и препаковане пошиљке, односно поштанске пошиљке за које је сачињен записник;
  - г) пос-нет упутнице.
- (3) Пошиљке за које је примаоцу остављен извјештај о приспијећу пошиљке лично могу се уручити лично примаоцу, опуномоћенику и законском заступнику. Изузетно, пошиљке се могу уручити одраслом члану домаћинства, осим пошиљака с повратницом, пошиљака с услугом уручити лично примаоцу, пошиљака с означеном вриједности и поштанских и телеграмских упутница, под условом да је лично познат раднику оператера поштанског саобраћаја који уручује пошиљку.
- (4) У мјестима у којима постоји више јединица поштанске мреже пошиљке адресоване на poste ресторанте уручују се примаоцу у јединици поштанске мреже коју одређује оператер поштанског саобраћаја.
- (5) У јединици поштанске мреже поштанске пошиљке могу се преузети у следећим роковима:
  - а) 24 сата - за пошиљке које садрже живе животиње;
  - б) 5 радних дана - за пошиљке за које је остављен извјештај о приспијећу пошиљке;
  - ц) 30 календарских дана - за пошиљке адресоване на poste ресторанте;
  - д) 1 радни дан - за EMS пошиљке;
  - е) у другим законским роковима - за судска писма и писма у управном поступку.
- (6) Изузетно од одредби из става (5) овог члана пакет из иностранства може се преузети у року од 15 радних дана.
- (7) Рокови утврђени у одредбама из става (5) и (6) овог члана почињу тећи наредног дана од дана остављања извјештаја о приспијећу пошиљке, односно од дана приспијећа за пошиљке адресоване на poste ресторанте.
- (8) Оператер поштанског саобраћаја може с примаоцем који прима већи број поштанских пошиљака уговорити посебне рокове за преузимање пошиљака у јединици поштанске мреже.

Поглавље IV**Члан 79.**

(Потврђивање пријема поштанских пошиљака)

- (1) Прималац књижене пошиљке обавезан је потврдити пријем пошиљке својим потписом и уписивањем датума на одговарајућој исправи за уручење, осим у случајевима прописаним чланом 42 став (1), тачка е) и чланом 77, став (5) ових Општинских услова када се пошиљке уручују убацивањем у кућни или збирни сандучић. Прималац је обавезан осим датума уписати и вријеме уручења (саг и минути) за EMS пошиљке и телеграмске упутнице.
- (2) За потврђивање пријема пошиљке не смије се употријебити обична оловка.
- (3) Ако је прималац пошиљке неписмен, пријем пошиљке потврђује стављањем отиска кажипрста на одговарајућу исправу. Отисак кажипрста овјерава радник оператера поштанског саобраћаја потписом и отиском жига.
- (4) Кад је прималац неспособан за писање ради неког тјелесног недостатка, пријем пошиљке потврђује свједок чији се идентитет утврђује у складу са одредбама ових Општинских услова.
- (5) Кад пошиљку у име примаоца преузима његов опуномоћеник, члан домаћинства или код примаоца стално запослено лице, радник оператера поштанског саобраћаја мора означити и однос према примаоцу (нпр. опуномоћеник, брачни друг, отац, син и сл.).
- (6) Пријем пошиљке за правна лица, државне и друге органе потврђује овлашћено лице својим потписом уз отисак печата или штамбила правног лица. Отисак печата или штамбила није потребан кад се пошиљке уручују или упутнице исплаћују опуномоћенику а уписује се број пуномоћи.
- (7) Пријем пошиљке за физичка лица која обављају регистровану дјелатност (обртници, љекари, нотари и сл.) потврђује лично прималац или овлашћено лице својим потписом уз отисак печата или штамбила.
- (8) За пошиљке с повратницом прималац је обавезан потврдити пријем пошиљке својим потписом (читко име и презиме) и уписивањем датума на одговарајућој исправи за уручење и на повратници.
- (9) Датум пријема на повратници уписује се на начин да се дан и мјесец пријема уписује словима, а година бројем.

Поглавље V**Члан 80.**

(Одбијање пријема поштанске пошиљке)

- (1) Прималац може одбити пријем сваке пошиљке, а пошиљалац враћене пошиљке, ако посебним законом или другим прописом није друкчије одређено.
- (2) Ако прималац или пошиљалац одбије примити пошиљку радник оператера поштанског саобраћаја ставља на пошиљку ознаку "НЕ ПРИМА" и то овјерава својим потписом и отиском жига.

Поглавље VI**Члан 81.**

(Надослање поштанских пошиљака за примаоцем)

- (1) Оператер поштанског саобраћаја је обавезан поштанске пошиљке, осим пакета, судског писма и писма у управном поступку, те телеграмске упутнице у унутрашњем поштанском саобраћају надослати за примаоцем који је отпутовао или преселио, ако сазна његову нову адресу.
- (2) Надослање за примаоцем из става (1) овога члана обавља се под условом да пошиљалац није поднио захтјев којим забрањује надослање пошиљке за примаоцем.
- (3) Оператер поштанског саобраћаја је обавезан надослати поштанске пошиљке за примаоцем према писаном захтјеву пошиљалаца или примаоца у смислу допунске услуге из члана 41. и 42. ових Општинских услова, поднесеном прије уручења пошиљке.

- (4) Надослање поштанских пошиљака у другу одређену државу обавља се само ако пошиљка коју треба надослати удовољава условима за пријем пошиљака за ту одређену државу.

- (5) Надослање поштанских пошиљака у међународном поштанском саобраћају обавља се на начин прописан актима Свјетског поштанског савеза.

Поглавље VII**Члан 82.**

(Враћање поштанских пошиљака)

- (1) Ако пошиљалац није друкчије одредио или законским прописима није дефинисано пошиљка се враћа пошиљаоцу у случају када је прималац:
  - а) одбио пријем пошиљке;
  - б) непознат;
  - ц) отпутовао или преселио на непознату адресу или је адреса недовољна;
  - д) умро;
  - е) није преузео пошиљку у року одређеном овим Општинским условима.
- (2) Пошиљка се враћа пошиљаоцу и у случају када се није могла уручити примаоцу ради непотпуне адресе.
- (3) Изузетно од одредбе из става (1) тачка д) овог члана обична писмоносна пошиљка може се уручити члану домаћинства умрлог примаоца.
- (4) Ако се пакет, вриједносно писмо или откупна пошиљка враћа пошиљаоцу ради немогућности уручења примаоцу, од пошиљалаца се може наплатити повратна поштарина према цјеновнику, осим поштарине за услугу која се у повратку не обавља.
- (5) Оператер поштанског саобраћаја је обавезан на омогући пошиљке назначити разлог враћања пошиљке (умро, непознат, отпутовао, адреса недовољна и сл.) и то овјерити отиском жига и потписом радника.
- (6) Оператер поштанског саобраћаја је обавезан преузети већ уручене пошиљке ако су биле погрешно уручене другом лицу, односно примаоцу.

Поглавље VIII**Члан 83.**

(Неуручиве пошиљке)

- (1) Ако поштанску пошиљку из било ког разлога није могуће уручити примаоцу нити вратити пошиљаоцу пошиљка се сматра неуручивом пошиљком.
- (2) У случају кад прималац и пошиљалац одбију пријем поштанске пошиљке сматра се да су се одрекли права власништва над пошиљком у корист оператера поштанског саобраћаја. Оператер поштанског саобраћаја може такве пошиљке одмах уништити или садржај продати, а новац од продаје сматрати својим приходом.
- (3) Друге неуручиве пошиљке оператер поштанског саобраћаја је дужан комисијски отворити и прегледати ради утврђивања адресе примаоца и/или пошиљалаца из садржаја пошиљке. Ако се пронађе адреса примаоца и/или пошиљалаца, пошиљка се мора препаковати и отпремити на адресу примаоца, односно пошиљалаца, уз стављање одговарајућег обавјештења на пошиљци.
- (4) Ако се након прегледа поштанске пошиљке не пронађе адреса ни пошиљалаца ни примаоца пошиљка ће се сматрати неуручивом и оператер поштанског саобраћаја ће:
  - а) обичну писмоносну пошиљку која садржи само писано саопштење комисијски одмах уништити;
  - б) остале поштанске пошиљке чувати годину дана, рачунајући од дана комисијског прегледа;
  - ц) новац и неисплаћене поштанске новчане упутнице чувати три (3) године, рачунајући од дана обављеног прегледа или од дана кад је утврђена немогућност исплате упутнице.
- (5) Ако се при комисијском прегледу неуручивих пошиљака утврди да је садржај пошиљке подложен кварењу, оператер

- поштанског саобраћаја ће, изузетно од одредбе из става (4) тачка б) овог члана, за рачун пошиљаоца јавно продати онај дно пошиљке (или пошиљку у цијелости) који је подложен кварењу.
- (6) Ако је садржај пошиљке мале вриједности према трошковима јавне продаје или ако постоји опасност да ће се садржај пошиљке брзо покварити, оператер поштанског саобраћаја може продати пошиљку и без јавне продаје или пошиљку комисијски уништити уколико та продаја није могућа.
- (7) Након истека рока за чување неуручивих пошиљака из става (4) тачке б) оператер поштанског саобраћаја ће неуручиве пошиљке које имају тржишну вриједност изложити јавној продаји, а остале неуручиве пошиљке комисијски уништити.
- (8) Новчани износ добијен продајом у смислу става (5), (6) и (7) овог члана, и новац који је евентуално пронађен у пошиљкама уплатиће се на рачун оператера поштанског саобраћаја и чувати 3 (три) године од дана комисијског прегледа.
- (9) Новчани износ из става (8) овог члана након одбијања стварних трошкова (чувања пошиљке, продаја садржаја пошиљке, слања новчаног износа и сл.) исплатиће пошиљаоцу ако у року предвиђеном у ставу (8) овог члана поднесе захтјев за исплату.
- (10) Ако се захтјев за исплату не поднесе у прописаном року новчани износ из става (9) овог члана припада оператеру поштанског саобраћаја као ванредан приход.
- (11) Оператеру поштанског саобраћаја ће припасти, као ванредан приход, и новчани износ од неуручивих поштанских новчаних упутница, ако се у року од три (3) године од дана утврђивања неуручивости, не појави пошиљалац или прималац са захтјевом за исплату.
- (12) Личне исправе, свједочанства, дипломе и друге документе пронађене у пошиљкама оператери поштанског саобраћаја ће одмах, а најкасније у року од 30 (тридесет) дана од дана комисијског прегледа пошиљке, упутити органу или установи који је те исправе, односне документе, издао, а ако то није могуће надлежном органу на чијем је подручју та пошиљка примљена од пошиљаоца.
- (13) За неуручиве пошиљке у међународном поштанском саобраћају примјењује се поступак одређен актима Свјетског поштанског савеза и прописима из области царина и девизним прописима.

Поглавље IX

Члан 84. (Јавна продаја)

- (1) Приликом јавне продаје поштанских пошиљака оператер поштанског саобраћаја је обавезан:
- комисијски процијенити вриједност садржаја пошиљке или њена дијела и утврдити почетну цијену за продају;
  - одредити и објавити мјесто и вријеме јавне продаје, у складу са законском процедуром.
- (2) Вријеме између објаве јавне продаје пошиљака и јавне продаје не може бити дуже од законом предвиђеног рока.
- (3) О јавној продаји пошиљке или њеног дијела оператер поштанског саобраћаја води комисијски записник у који обавезно уноси почетну повуђену цијену и најбољу повуду.

ДИО VI. УРУЧЕЊЕ СУДСКИХ ПИСАМА И ПИСАМА У УПРАВНОМ ПОСТУПКУ

Члан 85.

(Уручење судског писма и писма у управном поступку)

- (1) Судско писмо и писмо у управном поступку уручује се у правилу лично примаоцу, законском заступнику или опунномоћенику на начин и по поступку за уручење препоручених поштанских пошиљака са повратницом, а према законима који дефинишу уручење судских писама и писама у управном поступку, путем поште.

- (2) Изузетно од става (1) овог члана, за уручење судских писама и писама у управном поступку путем поште, може се сачинити јединствено упутство за уручење саудских писама и писама у управном поступку којим ће се дефинисати уручење ових писама.
- (3) Јавни поштански оператери могу са судовима и органима управе договорити другачији поступак уручења судских писама и писама у управном поступку, а у складу са законским прописима који дефинишу доставу судских писама и писама по управном поступку, путем поште.

ДИО VII. КВАЛИТЕТ ОБАВЉАЊА УНИВЕРЗАЛНИХ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА

Члан 86.

(Мјере квалитета обављања универзалних поштанских услуга)

- (1) Под квалитетом обављања универзалних поштанских услуга подразумијевају се мјере квалитета везана за пренос (пријем, отпрему, превоз, приспијеће и уручење) поштанских пошиљака које морају осигурати оператери поштанског саобраћаја корисницима поштанских услуга.
- (2) Универзалне поштанске услуге обезбјеђују се сваког радног дана, најмање пет радних дана у исцјели, осим под условима и приликама које су поштанским прописима дефинисане као ванредне.
- (3) У унутрашњем поштанском саобраћају оператери поштанског саобраћаја који обављају универзалне поштанске услуге дужни су осигурати пренос и уручење 80% поштанских пошиљака у року од 1 радног дана (D+1), 85% поштанских пошиљака у року од два радна дана (D+2), односно 90% поштанских пошиљака у року од 3 радна дана (D+3).
- (4) У међународном поштанском саобраћају оператери поштанског саобраћаја дужни су задовољити критериј преноса пошиљака у складу са стандардима Свјетског поштанског савеза, који зависе од удаљености држава примаоца, саобраћајних веза и стандарда квалитета националних оператера универзалних поштанских услуга. Са државама чланицама европске уније оператери поштанског саобраћаја требају тежити циљном квалитету обављања универзалних поштанских услуга којим се обезбјеђује пренос просјечно 85% писмоносних пошиљака у највише три радна дана и 97% писмоносних пошиљака у највише пет радних дана.
- (5) У рокове преноса поштанских пошиљака не урачунавају се:
- дан пријема пошиљке (D);
  - вријеме кашњења ради нетачне и непотпуне адресе;
  - вријеме кашњења ради више силе или застоја у саобраћају насталог без кривнице даваоца универзалних поштанских услуга;
  - нерадни дани и дани кад се не обавља уручење поштанских пошиљака.

Члан 87.

(Мјерење квалитета обављања универзалних поштанских услуга)

- (1) Оператер поштанског саобраћаја је обавезан осигурати квалитет пријема и уручења поштанских пошиљака у складу са мјерама одређеним Законом, осталим законским и подзаконским актима који дефинишу дјелатност поштанског саобраћаја, а који нису у супротности са Законом, актима Свјетског поштанског савеза, те овим Општим условима.
- (2) Оператер поштанског саобраћаја је обавезан сваке године обавити мјерење квалитета преноса поштанских пошиљака, ради утврђивања постотка уручених пошиљака и других података који одређују квалитет обављања универзалних поштанских услуга.
- (3) Мјерење квалитета преноса поштанских пошиљака не односи се на пошиљке за које је оператер поштанског саобраћаја уговорио с пошиљаоцем посебне рокове за пренос и уручење.

- (4) Оператер поштанског саобраћаја је обавезан путем средстава јавног информисања или на други одговарајући начин (Интернет и сл.) објавити годишње податке о квалитету преноса поштанских пошиљака, као и податке о укупном броју примљених и ријешених рекламација.
- (5) Оператер поштанског саобраћаја је обавезан Агенцији доставити годишњи извјештај о стању квалитета обављања универзалних поштанских услуга.

ДИО VIII. ПРИСТУП ЈАВНОЈ ПОШТАНСКОЈ МРЕЖИ

Члан 88.

(Уговор о приступу јавној поштанској мрежи)

- (1) Поштански оператер коме је Агенција издала лиценцу за обављање универзалних поштанских услуга (изузев резервисаних) и осталих поштанских услуга (изузев курирских) обавезан је склопити уговор о приступу јавној поштанској мрежи са једним од јавних поштанских оператера.
- (2) Јавни поштански оператер на захтјев поштанског оператера ће закључити уговор о приступу мрежи са поштанским оператером у року од 30 (тридесет) дана од дана издавања лиценце поштанском оператеру.
- (3) Приступ мрежи јавног поштанског оператера може се уговорити у свим фазама преноса поштанских пошиљака.

ДИО IX. ЗАШТИТА КОРИСНИКА ПОШТАНСКИХ УСЛУГА И РЕКЛАМАЦИЈЕ

Члан 89.

(Рекламација корисника поштанске услуге)

- (1) Ако корисник поштанске услуге сматра да поштанска пошиљка није уручена примаоцу или је уручена са закашњењем, односно да уговорена услуга није обављена или није обављена у цијелости, може оператеру поштанског саобраћаја поднијети писану рекламацију, у року од 6 (шест) мјесеци од дана предаје поштанске пошиљке.
- (2) Рекламација се подноси на обрасцу "Потражница" уз плаћање поштарине за пошиљке у унутрашњем саобраћају, утврђене цијеновником услуга осим за пошиљке с повратницом.
- Приликом рекламације корисник услуга је дужан дати на увид раднику јединице поштанске мреже потврду о пријему пошиљке, који ће на полеђини те потврде уписати број и датум сачињавања потражнице, те извршити овјеру жигом.
- (3) Рекламација се може поднијети само за оне пошиљке за које се издаје потврда о пријему пошиљке.
- (4) Рекламацију подnose корисници услуга:
- пошиљалац или овлаштено лице, у случајевима кад поштанска пошиљка није уручена, кад је прекорачен рок преноса или је услуга дјелимично извршена;
  - прималац или овлаштено лице, у случају кад је поштанска пошиљка оштећена или је умањен њен садржај.
- (5) Рекламацију из става (1) овог члана, пошиљалац, у правилу подноси у јединици мреже оператера поштанског саобраћаја која је пошиљку примила, а прималац у јединици мреже оператера поштанског саобраћаја која обавља уручење пошиљке.
- (6) Изузетно, пошиљалац рекламацију из претходног става може поднијети и у било којој другој јединици мреже оператера поштанског саобраћаја, која ту рекламацију прослеђује пријемној јединици мреже пошиљке на коју се рекламација односи. Процедуре везане уз наведено, јавни поштански оператери обавезни су дефинисати међусобним споразумом.
- (7) Рекламацију ради оштећења или умањења садржаја поштанске пошиљке прималац или друго овлаштено лице мора поднијети одмах приликом уручења пошиљке.
- (8) Не прихвата се приговор из става (7) овог члана који је поднесен након уручења пошиљке, осим у случају ако прималац најкасније наредног радног дана приложи доказ да

оштећење или умањење садржаја поштанске пошиљке није настало након уручења.

- (9) Оператер поштанског саобраћаја коме припада јединица мреже која је предметну пошиљку примила или уручила је обавезан доставити писани одговор о основаности рекламације у року од 30 (тридесет) дана од дана подношења рекламације за пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају, а за пошиљке у међународном поштанском саобраћају у року од 60 (шездесет) дана од дана подношења рекламације.

ДИО X. ОДГОВОРНОСТ И НАКНАДА ШТЕТЕ

Члана 90.

(Одговорност даваоца поштанских услуга)

- (1) У погледу одговорности за одштету не може да постоји разлика између губитка, оштећења или кашњења поштанских пошиљака у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају.
- (2) У међународном поштанском саобраћају оператер поштанског саобраћаја одговара у складу са актима Свјетског поштанског савеза.
- (3) У унутрашњем поштанском саобраћају оператер поштанског саобраћаја одговара:
- за губитак или оштећење поштанске пошиљке или умањење њена садржаја;
  - за прекорачење рока за пренос и уручење поштанске пошиљке;
  - у случају када није обавио услугу или услугу није обавио у цијелости.
- (4) Оператер поштанског саобраћаја није одговоран у следећим случајевима:
- када докаже да се догађаји из става (3) овог члана пису могли предвидјети, избјећи или отклонити (виша сила);
  - када корисник услуге не поднесе рекламацију у року утврђеном овим Општим условима или не поднесе захтјев за накнаду штете у року утврђеном овим Општим условима;
  - кад се ради о поштанским пошиљкама чији је садржај забрањен;
  - када је штета узрокована тиме што корисник услуге није запаковао пошиљку на начин да осигура њен садржај или се није користио одговарајућом понуђеном услугом оператера поштанског саобраћаја.
- (5) Оператер поштанског саобраћаја не одговара за изгубљену корист, нити за стварну штету која може настати ради губитка, оштећења или умањења садржаја поштанске пошиљке, те прекорачења рока за пренос и уручење пошиљке.

Члан 91.

(Накнада штете у унутрашњем и међународном поштанском саобраћају)

- (1) Оператер поштанског саобраћаја дужан је платити одговарајућу надокнаду кориснику поштанских услуга у случају губитка, оштећења, умањења садржаја или прекорачења рокова преноса поштанских пошиљака, до којих је дошло кривицом, намјером или нехатом оператера поштанског саобраћаја.
- (2) Корисник услуге може на основу писаног одговора из члана 89. став (9) ових Општинских услова, у року од 30 (тридесет) дана од дана пријема одговора, оператеру поштанског саобраћаја поднијети захтјев за накнаду штете. Захтјеву за накнаду штете обавезно се прилаже негативно ријешена потражница.
- (3) Оператер поштанског саобраћаја обавезан је кориснику услуга за пошиљке у унутрашњем поштанском саобраћају исплатити накнаду штете према прилогу број 1.
- (4) Поред накнаде штете корисник има право и на поврат наплаћене поштарине за дату услугу. За прекорачење рока преноса поштанске пошиљке кориснику поштанских услуга се само враћа износ наплаћене поштарине.

- (5) За накнаду штете у међународном поштанском саобраћају примјењују се акти Свјетског поштанског савеза.
- (6) Ако оператер поштанског саобраћаја не исплати кориснику услуге накнаду штете у року од 30 (тридесет) дана од дана подношења захтјева из става (2) овог члана корисник услуга накнаду штете може остварити судским путем.
- (7) Ако се изгубљена пошиљка или њен дио пронађе након исплате накнаде штете, оператер поштанског саобраћаја обавезан је о томе обавијестити корисника услуге.
- (8) Ако корисник услуге захтијева уручење накнадно пронађене пошиљке, обавезан је вратити износ примљене накнаде штете. У противном оператер поштанског саобраћаја има право уништити пошиљку или продати њен садржај.
- (9) Пошиљалац поштанске пошиљке одговоран је оператеру поштанског саобраћаја за штету коју његова поштанска пошиљка нанесе осталим поштанским пошиљкама, објектима, опреми, особљу оператера поштанског саобраћаја и другим лицима, под условом да се утврди да је настанак штете изазван кривцом, намјером или нехатом пошиљача.

ДИО XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 92.

(Примјена других прописа)

- (1) Све што није предвиђено одредбама ових Општих услова, а односи се на обављање и кориштење поштанских услуга и поступка остваривања међусобних права и обавеза оператера поштанског саобраћаја и корисника поштанских услуга, примјењују се одредбе Закона и Аката Свјетског поштанског савеза.
- (2) На основу ових Општих услова, оператери поштанског саобраћаја су обавезни сачинити своје акте о Општим условима за обављање поштанских услуга на које ће сагласност дати Агенција, а који морају бити јавно објављени и доступни њиховим корисницима.

Члан 93.

(Ступање на снагу)

Ови Општи услови ступају на снагу осмог дана од дана објаве у "Службеном гласнику БиХ", а биће објављени у службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Број 01-04-29-44/10
28. септембра 2010. године
Сарајево

Председавајући
Савјета Агенције
Фикрет Гачановић, с. р.

Министарство комуникација и транспорта Босне и Херцеговине је дана 02. 11. 2010. године дало сагласност број 01-04-29-12-547-11/10 на Опште услове за обављање поштанских услуга број 01-04-29-44/10.

Прилог број 1

Накнада штете

Врста пошиљке	За губитак и потпуно оштећење или умањење садржаја пошиљке	За дјелимично оштећење или умањење садржаја пошиљке	За прекорачење рока преноса пошиљке
Препоручена пошиљка	десетоструки износ наплаћене поштарине	петоструки износ наплаћене поштарине	износ наплаћене поштарине
Вриједносна пошиљка	износ означене вриједности	у износу који одговара стварној вриједности оштећеног или умањеног садржаја пошиљке, највише до износа означене вриједности	износ наплаћене поштарине

Пакет	ако је на пошиљци означена вриједност и износ означене вриједности	ако је на пошиљци означена вриједност у износу који одговара стварној вриједности оштећеног или умањеног садржаја пошиљке, највише до износа означене вриједности	износ наплаћене поштарине
	ако на пошиљци није означена вриједност	ако на пошиљци није означена вриједност	износ наплаћене поштарине
Упутнице	износ означена вриједност		износ наплаћене поштарине
EMS пошиљка	ако је на пошиљци означена вриједност и износ означене вриједности	ако је на пошиљци означена вриједност и износ означене вриједности	износ наплаћене поштарине
	ако на пошиљци није означена вриједност	ако на пошиљци није означена вриједност	износ наплаћене поштарине
Телеграмоко саопштење	десетоструки износ наплаћене поштарине	петоструки износ наплаћене поштарине	износ наплаћене поштарине

На основи члана 10. став (5) тачка c) Закона о поштама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ" број 33/05) и уз сагласност Министарства комуникација и промета Босне и Херцеговине, Вјеће Агенције за поштански промет Босне и Херцеговине, на 105. сједници одржаној 28. септембра 2010. године, доноси

ОПЦЕ УВЈЕТЕ

ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОШТАНСКИХ УСЛУГА ДИО I. ОПЦЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

- (1) Овим Опћим увјетима за обављање поштанских услуга (у даљњем тексту: Опћи увјети) уређује се поступак за остваривање међусобних права и обавеза оператера поштанског промета и корисника поштанских услуга у веzi с обављањем, односно кориштењем поштанских услуга.
- (2) Одредбе ових Опћих увјета примјенјују се на унутрашњи поштански промет и на међународни поштански промет ако актима Свјетске поштанске уније није друкчије одређено.
- (3) У обављању и кориштењу поштанских услуга и остваривању међусобних права и обавеза које из тога проишљају, оператери поштанског промета и корисници поштанских услуга придржавају се начела савјесности и поштења.
- (4) Оператери поштанског промета морају се придржавати принципа поштанске политике и обавезни су осигурати тајност поштанских пошиљка у складу с чланом 17. Закона о поштама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Закон).

Члан 2.

(Уговор о приступанју)

- (1) Оператери поштанског промета обављају поштанске услуге на основу уговора о приступанју у складу са Законом, другим законским и подзаконским актима који регулирају дјелатност поштанског промета и овим Опћим увјетима.
- (2) Уговор о приступанју у правилу није у писаном облику.
- (3) Уговор о приступанју сматра се склопљеним кад оператер поштанског промета преузме поштанску пошиљку. Вријеме склапања уговора о приступанју одређује се према датуму